8554 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I grupo

Cena 150 lir

Leto XXXIII. Št. 47 (9655)

TRST, sreda, 2. marca 1977

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

PO POROČILU ZVEZNEGA TAJNIKA ZA ZUNANJE ZADEVE MILOŠA MINIĆA IN PO RAZPRAVI

JUGOSLOVANSKA SKUPŠČINA RATIFICIRALA OSIMSKE SPORAZUME MED ITALIJO IN SFRJ

Minić: S sklenitvijo osimskih sporazumov je Jugoslavija skupaj s sosedno Italijo veliko prispevala k izvajanju helsinškega sklepnega dokumenta - Cenimo pripravljenost italijanske strani, da pozitivno reši vprašanje položaja enakosti pravic in globalne zaščite slovenske narodne manjšine na celotnem področju dežele F-JK

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 1. — Na današnjem zasedanju sta oba zbora jugoslovanske skupščine po poročilu podpredsednika zveznega izvršnega sveta in zveznega tajnika za zunanje zadeve Miloša Minića o osimskih sporazumih med Italijo in Jugoslavijo ter po razpravi, v katero so posegli številni slovenski predstavniki in pripadniki italijanske narodnosti, po predhodnem soglasju republiških in pokrajinskih skupščin ratificirala osimske sporazume.

Današnje zasedanje obeh zborov jugoslovanske skupščine se je začelo z govorom podpredsednika zveznega izvršnega sveta in zveznega tajnika za zunanje zadeve Miloša Minića v zvezi z ratifikacijo osimskih sporazumov. Skupne seje so se poleg delegatov skupščine udeležili tudi člani diplomatskega zbora v Beogradu in vsi veleposlaniki, ki so po drugi svetovni vojni zastopali Jugoslavijo v Italiji.

Potem ko je Miloš Minić orisal zgodovino jugoslovansko - italijanskih odnosov v zadnjih tridesetih letih od sklenitve mirovne pogodbe do danes, je dejal: «Dosežene rešitve in podpisani sporazumi v Osimu, ki so prav zdaj pred ratifikacijo v tem visokem domu, potrjujejo upra-

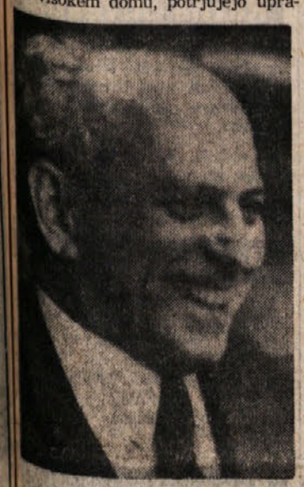

Miloš Minić

vičenost naše politike in naporov, ki smo jih storili v tej smeri. Prav tako pa moramo poudariti, da je bilo to mogoče, ker so v Italiji najvplivnejše politične sile in odgovorni državniki kazali analogno pripravnost, pri tem pa so imeli podporo celotnega italijanskega demokratičnega javnega mnenja. To je potrdilo razpoloženje demokratične javnosti v Italiji po podpisu sporazumov in tudi razprava o ratifikaciji osimskih sporazumov v italijanski poslanski zbornici in senatu.»

Rešitve, dosežene z Italijo, so po besedah Minića primer, ki kaže, da je mogoče reševati tudi najbolj obstojive mednarodne probleme, ki ogrožajo mir, povzročajo napetost in ovirajo razvoj mednarodnega sodelovanja če obstajata politična volja in vzajemni interes.

Jugoslavija je s svojo neuvrščeno politiko in doslednim zavzemanjem za aktivno miroljubno sožitje stalno prispevala k razvoju mednarodnih odnosov. S posebno skrbjo in vzrajnostjo se zavzema za odpravljanje ovir in odkrivanje novih poti sodelovanja v Evropi, zlasti s svojimi sosedi. Imela je zelo aktivno vlogo na konferenci o evropski varnosti in sodelovanju in se zavzema za odkrivanje poti in načinov, da bi čimbolj učinkovito uresničili sklepne listine iz Helsinkov. S sklenitvijo osimskih sporazumov je Jugoslavija skupaj s sosedno Italijo veliko prispevala k izvajanju helsinškega sklepnega dokumenta.

Zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić je nato delegatom izčrpno pojasnil vsebino osimskih sporazumov in pričakovanja glede prihodnjega razvoja jugoslovansko - italijanskih odnosov. V zvezi z manjšinskimi vprašanji, ki jih vsebuje pogodba, je med drugim dejal:

Pravice in zaščita narodnih manjšin

«Pravice in zaščito jugoslovanske narodnostne manjšine v Italiji in italijanske narodnostne v Jugoslaviji ureja skupaj z uvodom 8. člen pogodbe. S tem se na pozitiven naslov ureja vprašanje, ki mu Socialistična federativna republika Jugoslavija v odnosih med državama pripisuje izreden pomen. V naši državi smo vedno izhajali iz stališča, da zaščita manjšine v razvoju prijateljskih odnosov in sodelovanja med državami pomembno vlogo, če se upoštevajo njihove pravice in je jim na podlagi osnovi omogoča razvoj nacionalne samobitnosti, jezika, kulture in običajev.»

V tem se Jugoslavija ravna po načelih medsebojnega spoštovanja suverenosti in ozemeljske celovitosti, prepovedovanja manjšin pa ima za vprašanja, ki so najtesneje povezana s nadaljnjim širšim odpiranjem meja in medsebojnejšim regionalnim sodelovanjem za čedalje bolj svobodno gibanje ljudi, čedalje bolj intenzivno in drugo menjavo in čimbolj tesno vezi med manjšino in matičnim narodom, toliko bolj, ker je resnična enakopravnost manjšin v sleherni državi danes eden od važnih postulatov sodobne demokratične družbe. Takšen pristop je po našem prepričanju našel ustrezno mesto v pogodbi, ki v uvodu skupaj z 8. členom določa načelo zaščite jugoslovanske manjšine v Italiji in italijanske manjšine v Jugoslaviji.»

Miloš Minić je nato poudaril, da je eden od poglavitnih temeljev jugoslovanskega sistema samoupravnih socialističnih odnosov zagotavljanje popolne enakopravnosti vseh narodov in narodnosti. Pripadniki narodnosti so skupaj z drugimi ljudmi nosilci celotnega družbenega gospodarskega in političnega razvoja. Oblasti in upravljanje družbenih zadev v graditvi jugoslovanske družbe kot svobodne skupnosti proizvajalcev si v njej razvijajo socialistično samoupravno demokracijo.

V skupnem boju Hrvatov, Slovencev in Italijanov proti fašizmu na obeh straneh meje, v Istri in Slovenskem Primorju, v boju za družbeno preobrazbo in s sodelovanjem v obnovi porušene dežele in graditvi nove družbe, so pripadniki italijanske narodnosti na Hrvatskem in v Sloveniji postali pomemben dejavnik v graditvi jugoslovanske samoupravne socialistične družbe.

Po besedah Miloša Minića pogodba tudi poudarja, da obe strani izhajata iz načela spoštovanja pravic jugoslovanske oziroma italijanske manjšine in da bosta v okviru svoje suverenosti uredili položaj narodnostnih manjšin s svojo zakonodajo.

Obe strani potrjujeta svojo privrženost načelom maksimalne mogoče zaščite državljanov pripadnikov manjšin, kar izhaja iz njunih ustav in notranjega prava in kar vsaka stran uresničuje samostojno, pri tem pa se ravna tudi po načelih ustanovne listine združenih narodov, splošne deklaracije o človekovih pravicah in konvencije o preprečevanju vseh oblik rasne diskriminacije.

Z uveljavitvijo pogodbe bo nehala veljati londonska spomenica o soglasju, hkrati z njo pa tudi posebni statut, ki je njena priloga, vendar sta se obe strani obvezali — je dejal Minić — da bosta v svojih zakonodajah obdržali vse ukrepe, ki jih v korist manjšin vsebuje posebni statut.

«Vlada Jugoslavije pričakuje — je v nadaljevanju naglasil Minić — da bo njena politika do italijanske narodnosti naletela na enak odnos italijanske vlade pri izvajanju ukrepov katerih cilj je zagotoviti popolno enakopravnost, svoboden razvoj in nediskriminacijo državljanov, ki pripadajo jugoslovanski manjšini tam, kjer v sosedni državi živijo. Cenimo pripravljenost italijanske strani, da pozitivno reši vprašanje položaja enakosti pravic in globalne zaščite slovenske narodnostne manjšine na celotnem področju avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine, kar je izraženo v izjavah in resolucijah, ki so sprejete v italijanski poslanski zbornici in senatu ob ratifikaciji osimskih sporazumov.»

«Dve strani bosta v stikih za izboljševanje položaja in pravic pripadnikov narodnostnih manjšin. V duhu sporazumov z republiko Italijo bo Jugoslavija dosledno in vsakodnevno uresničevala določbe ustave SFRJ, republiških ustav, zakonov in statutov družbeno - političnih skupnosti ter ustav socialističnih avtonomnih pokrajin, ki se nanašajo na položaj pravice in zaščito italijanske narodnosti v Jugoslaviji. Tako je v največji mogoči meri omogočila delovnim ljudem italijanske narodnosti, da se povsod enakopravno vključujejo v uresničevanje samoupravnih socialističnih odnosov in s tem zagotovila zaščito njihovih pravic.»

Pospeševanje gospodarskega sodelovanja

Po Minićevih besedah je pogodba, ki dokončno ureja meje med državama, pomemben prispevek k definitivnemu odpravljanju sporov, ki so v preteklosti motili skladne odnose med Jugoslavijo in Italijo, hkrati pa je tudi temelj za razvoj vsestranskega sodelovanja obeh jadranskih sosed, medtem ko je sporazum o pospeševanju gospodarskega sodelovanja, ki je sestavni del osimskih dokumentov, konkretna podlaga in vizija plodnega in vsestranskega sodelovanja v prihodnje.

Minić je nato podrobno razčlenil vsebino sporazuma o gospodarskem sodelovanju in njegovih prilog med katerimi sta tudi protokol o ustanovitvi svobodne cone in dokument s katerim sta vladi dosegli soglasje, da ostanejo v veljavi obstoječi sporazumi o obmejnem prometu ljudi in blaga in da to sodelovanje pospešujeta v korist teh področij.

Kot izvirna oblika gospodarskega sodelovanja — je dejal Minić — je predvidena ustanovitev svobodne cone, ki se bo razprostirala na območju okrog Sežane, in sicer na približno 10 kv. km jugoslovanskega in nekaj manj italijanskega ozemlja. Poglavitni neposredni namen svobodne cone je hitrejši industrijski razvoj obmejnih območij na obeh straneh meje in povečanje možnosti

VLADO BARABAS

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Poseči slovenskih delegatov in italijanskega predstavnika

Po govoru Miloša Minića je stekla razprava, v katero je poseglo šestnajst govornikov vseh jugoslovanskih republik in obeh pokrajin. Prvi je govoril predsednik skupščinskega zunanjepolitičnega odbora Mihajlo Javorski. Med drugim je poudaril, da z uveljavitvijo osimskih sporazumov postaja jugoslovansko-italijanska meja še bolj odprta za svobodno in neovirano kroženje ljudi ter materialnega in duhovnega blaga med državama. Dejal je, da bo odbor v razpravi omenil posebno pozornost vplivu, ki ga bo imela pogodba z Italijo na položaj narodnostnih manjšin v obeh državah. Odbor opozarja, da sta obe strani glede zaščite manjšin dosegli soglasje, da vsaka, v okviru svoje zakonodaje, s posebnimi pravicami zagotovi njihovo resnično nacionalno samobitnost in enakopravnost z večinskim narodom. Prav uresničitev teh pravic mora manjšini, kot samostojnemu subjektu zagotoviti takšen položaj, v katerem bo resnično zaščitena pred kakršno koli obliko asimilacije.

V razpravi so sodelovali tudi trije slovenski delegati, in sicer Bogdan Osolnik, Lucijan Stadina, kot delegat slovenske obale in Rudi Šimac v imenu novogoriškega območja.

Osolnik je spregovoril o pomenu osimskih sporazumov za širša gibanja v Evropi in Sredozemlju. Sporazumi med Jugoslavijo in Italijo ne odpravljajo le virov nesporazumov in sporov v preteklosti, temveč postavljajo tudi temelje novih odnosov in sodelovanja med državama z novo vizijo bodočnosti.

V zvezi z ureditvijo manjšinskih vprašanj v osimskih sporazumih je Bogdan Osolnik naglasil, da je zaščita enakopravnosti manjšin nujnost demokratičnega razvoja vsake države, v kateri manjšine obstajajo. Dosledno spoštovanje načela nedotakljivosti meja in nevmešavanja mora prav tako prispevati k utrditvi spoznanja, da svobodni obstoj neke manjšine ni nikakršna obremenitev ali nevarnost za nacionalne ali druge interese neke druge države. Nasprotno, za državo, ki želi zaščititi svojo manjšino in podpreti njen socialni in kulturni razvoj, je prav ta interes motivacija za vzpostavitev čimboljšega sodelovanja s sosedi, zlasti za odpiranje meje za svobodno kroženje prebivalstva, kar tudi manjšini olajšuje vzdrževanje stikov z matičnim narodom in ohranitev nacionalne samobitnosti.

Po razpravi, v kateri je v italijanščini nastopil tudi pripadnik italijanske narodnosti, delegat z Reke Luciano Benussi, je jugoslovanska skupščina ratificirala osimske sporazume. Zvezni zbor je po predhodnem soglasju republiških in pokrajinskih skupščin sprejel zakon o ratifikaciji pogodbe o ureditvi mejnih in drugih vprašanj, oba zbora pa sta sprejela zakon o ratifikaciji sporazuma o pospeševanju gospodarskega sodelovanja med državama.

V Beogradu še ta mesec pričakujejo italijanskega zunanjega ministra Forlanija, ki bo med obiskom v jugoslovanski prestolnici s svojim kolegom Minićem izmenjal ratifikacijske listine tako, da bodo osimski sporazumi dobili vso pravno veljavo.

V. B.

Zaradi stavkovnega gibanja tiskarjev na pokrajinski ravni so današnje mednarodne in krajevne vesti naročda pomanjkljive. Čitatelje prosimo za razumevanje.

ZAOSTRENA POLEMIKA OKROG MARIANA RUMORJA IN ŠKANDALA LOCKHEED

Tednik «Espresso» objavlja napad Craxija na komunistično partijo

Tajnik PSI zanika, da bi dal «Espressu» katerokoli izjavo o tej zadevi - Tajništvo PSI sklicalo za jutri sejo osrednjega vodstva

RIM, 1. — Polemika okrog Rumorja se iz dneva v dan zaostruje. Sedaj je prišla do take stopnje, da že grozi obstoječemu političnemu ravnovesju v parlamentu. Medtem ko člani socialistične stranke še vedno zasedajo na sedežu osrednjega vodstva PSI, je tajnik Craxi dal tedniku «Espresso» intervju, v katerem priliva mnogo petroleja na ogenj. Craxi je zanikal, da bi kdaj sploh govoril z «Espressom» o teh vprašanjih, vendar pa je ozračje po objavi intervjuja še bolj napeto.

V intervjuju naj bi Craxi dejal med drugim: «Tri dni smo razpravljali s komunisti, kako bi bilo najbolj primerno, da bi oprostili Rumorja. O tem smo se strinjali mi, komunisti in republikanci. Komunisti so hoteli, da bi Rumorja rešili tako, da bi se oni sami izvlekli.» To je zelo hud napad na komunistično partijo, ki jo Craxi, kot piše tednik Espresso, označuje za «sprétno» pri pogajanjih s PSI, ki «mu je nastavila past, v katero je padel, da bi ga pahnila v spopad v najbolj nevarnem trenutku škandala okrog podkupovanj v zvezi z nabavo letal «Lockheed». Za to spremembo stališča, je rečeno v intervjuju, «bodo komunisti drago plačali politično ceno». Intervju nadaljuje, da je sedaj vprašanje, «kako se bodo socialisti izvlekli iz klešč, v katera sta jih stisnili krščanska demokracija in komunistična partija.

Tajnik PSI Craxi je intervju zanikal in dejal, da ni res, da bi dal reviji «Espresso», katerokoli izjavo o teh vprašanjih. Zato bo jutri «Avanti» objavil članek, v katerem je rečeno, da so se PSI, KPI in PRI pogajale, da bi zavzele enotno stališče in da bi ne prišlo do nabiranja podpisov za obtožbo Rumorja, saj je bilo jasno, da ne bo uspešno, ker so republikanci že izjavili, da ne bodo podpisali. Po drugi strani pa je «Espresso» danes sporočil, da je intervju resničen in da lahko razumejo tajnika PSI, da zanika svoje izjave v sedanjem položaju. Uredništvo pa pravi, da so napravili svojo dolžnost kot «kronisti». O tem vprašanju bo «l'Unità» jutri mirno odgovorilo. V bistvu glasilo KPI poudarja, da so komunisti že 16. februarja sklenili, da bodo napravili priziv in dali predlog za zbiranje podpisov, da se Rumorja pokliče na odgovornost neposredno pred parlament. Ker niso hoteli dati te pobude sami, so navezali stike s PSI in PRI, ki pa niso pripeljali do nobenega stvarnega zaključka. Zato je KPI 23. februarja, pravi «Unità», obvestila republikance in socialiste, da bo začela pobirati podpise.

Tajništvo PSI pa je danes sklenilo, da bo v četrtek seja vodstva stranke skupno s predsedstvoma parlamentarnih skupin in članov preiskovalne komisije Lockheed. Sporočili so, da so člani tajništva priznali pravilnost demokratičnega sklepa parlamentarnih skupin glede primera Rumor.

Sklep tajništva je torej v skladu z zahtevami Lombardijeve levice in številnih deželnih in pokrajinskih vodstev stranke, da je treba sklicati sejo osrednjega vodstva in razčistiti zadevo parlamentarnih skupin, ki so sklenile, da ne bodo socialistični parlamentarci podpisali zahteve o postavitvi Rumorja pred parlament zaradi odgovornosti v zadevi Lockheed. To stališče je vzbudilo velik odpor v stranki. Nekateri celo zahtevajo sklicanje izrednega kongresa, da se razčistijo odnosi v stranki in preveri, v kolikšni meri se izvaja politična linija, ki je bila začrtana na lanskem vsedržavnem kongresu PSI.

CANDIDA CURZI

Komunist predsednik deželnega sveta v Abrucih

L'AQUILA, 1. — Po dogovoru med demokratičnimi strankami je bil izvoljen za predsednika deželnega sveta v Abrucih komunistični svetovalec Arnaldo Di Giovanni iz Terama. Di Giovanni je bil, do sedaj funkcionar KPI. Novi predsednik deželnega sveta je član deželnega odbora v KPI za Abruce in član centralnega komiteja. V Abrucih imajo njegovo izvolitev za predsednika deželnega sveta za zgodovinski korak naprej v

DELAVSKE POBUDE PROTI VLADNIM UKREPOM

Kovinarji predlagajo vsedržavno stavko industrijskih delavcev

Napovedana stavka v ladjedelski industriji - Nezadovoljstvo železničarjev

RIM, 1. — Federacija kovinskih delavcev je sklenila, da bodo kovinarji stavkali ves dan 11. marca, ko je bila proglašena stavka v vsej industriji v milanski pokrajini. Tajništvo kovinarjev bo predlagalo vsedržavni sindikalni federaciji, naj bi sklicali za 11. marca splošno vsedržavno stavko vse industrije. Kovinarji pravijo, da sedaj ne gre samo za protest proti vladnim ukrepom o fiskalizaciji socialnih dajatev, temveč je treba odločno zahtevati, da se vlada obveže, da bo našla denar za proizvajalne naložbe, da se omogoči večja zaposlitev na Jugu.

Federacija kovinarjev je danes napovedala za petek vsedržavno stavko ladjedelskih delavcev. Delavci zahtevajo okrepitev pomorskih zvez, da se omogoči večja zaposlitev v ladjedelnicah, obenem zahtevajo preureditve prometa in luških naprav. Ladjedelski delavci pravijo, da je to prvi odgovor na poskus vlade, da bi zmanjšali vlogo pomorstva v državnem gospodarstvu s skrčenjem števila ladij in pomorskih prog.

Po drugi strani pa železničarji grozijo, da bodo zaostrili boj, če se državna uprava ne bo odločila, da uredi njihova vprašanja, zlasti še da začnejo izvajati dogovore o izboljšanju delovnih pogojev in da se nadaljujejo pogajanja za uresničitev načrta za okrepitev železniškega prometa. Železničarji zahtevajo tudi obnovitev pogajanj za novo delovno pogodbo.

Vlada predlaga razpustitev EGAM

RIM, 1. — Minister za državne udeležbe Bisaglia je danes obrazložil v komisiji za proračun in državne udeležbe poslanske zbornice vladni načrt o preureditvi celotnega sistema podjetij, ki so sedaj vključena v državno ustanovo EGAM. Gre v bistvu za ukinitev te ustanove in za porazdelitev podjetij posameznih proizvajalnih vej na razne druge ustanove državnih udeležb. Bisaglia je dejal, da je treba preurediti notranjo strukturo ustanov, proučiti stanje podjetij, ki delajo z zgubo, preneheti z denarno podporo tistim podjetjem, ki niso v stanju, da se postavijo na zdrave noge, podrobno proučiti gospodarsko in denarno stanje celotnega sistema, dati pobude za povečanje zaposlitve in večjo proizvodnjo ter boljše organizirati prodajo.

V tej zvezi je Bisaglia dejal, da bi bilo treba ustanovo EGAM razpustiti. Zato bodo vsa zdrava podjetja, ali podjetja, ki se dajo ozdraviti, prišla v okvir ustanov, ki jih bodo lahko preuredile s popolno likvidacijo družb, ki jih ni mogoče postaviti na lastne gospodarske noge, hkrati pa bodo zagotovili delo prizadetemu osebju. Zato je zavrnil možnost združitve vseh podjetij in družb, ki so sedaj pod upravo EGAM, v novo ustanovo, ker bi s tem storili enako napako, kot je bila storjena z ustanovitvijo EGAM. V komisiji so predstavniki posameznih strank v glavnem soglašali z razpustitvijo EGAM, obenem pa dali številne pripombe glede ohranitve podjetij, ki se dajo gospodarsko ozdraviti. Mnogi so obžalovali, da je v vladnem načrtu zanemarjena železarska industrija, zlasti pa še proizvodnja posebnih vrst jekla. V glavnem so dejali, da so predlogi vlade «zanimivi». Zato bodo to vprašanje obravnavali še v drugih komisijah in o njem seveda odločali v avli zbornice in senata.

Corvalan v Milanu

MILAN, 1. — Tajnik komunistične partije Čila, ki je sedaj v Italiji gost vodstva KPI, je bil danes v Milanu, kjer je obiskal milanskega nadškofa, nato pa predstavnike vseh krajevnih oblasti. Srečanje z javnimi upravitelji je bilo na sedežu predsedstva deželnega odbora Lombardije. Navzoči so bili predsednik deželne uprave, pokrajinski predsednik, milanski podžupan in številni odborniki javnih uprav. V popoldanskih urah se je Corvalan srečal z delavci podjetja Pirelli. Manifestacija je bila v kinematografski dvorani tovarne in jo je priredila krajevna partizanska zveza v sodelovanju s sekcijami v podjetju KPI, KD, PSI, PSDI in tovarniškega odbora.

Sporočajo, da bo imel Corvalan v četrtek na sedežu združenja tujih časnikarjev v Rimu tiskovno konferenco za italijanske in tuje časnikarje.

RIM, 1. — Predsednik vlade Andreotti je danes sprejel v palači Chigi madžarskega podpredsednika vlade Ferenca Havasija, ki je na uradnem obisku v Italiji. Havasi vodi delegacijo, ki je prišla na gospodarske pogovore. V tej zvezi so se madžarski predstavniki danes sestali z ministrom za zunanjo trgovino Ossolo.

RAZPRAVA BO TRAJALA NAJBRŽ DVA DNI

Jutri skupno zasedanje zbornic o zadevi Lockheed

Čedalje bolj vztrajni glasovi o neustavnosti vsega postopka Gui in Tanassi pravno bolj zaščitena kot manjši obtoženci

RIM, 1. — V četrtek se bo v parlamentu začelo skupno zasedanje senatorjev in poslancev, ki bodo morali sklepati o tem ali naj obtožijo bivša obrambna ministra demokristjana Guja in socialdemokrata Tanassija, ki bi jima morala potem soditi ustavno sodišče ter osem manjših, tako imenovanih laičnih osumljencev, se pravi brata Ovidio in Antonio Lefebvre, bivši predsednik Finmeccanice Camillo Crosiani, bivši načelnik glavnega štaba italijanskega letalstva general Duilio Fanali, potem še Luigi Olivi, Vittorio Antonelli, Maria Fava in Victor Max Melca.

Med današnjo sejo parlamenta so zagovorniki osmih manjših obtožencev predložili obrambne teze. Izročili so jih kanclijiu poslanske zbornice.

Jutri se bodo sestali predsedniki raznih parlamentarnih skupin, da bi določile termine razprave v avli o škandalu Lockheed. Razprava se bo začela, kot rečeno, v četrtek in bo trajala, z manjšimi presledki vsaj dva dni. Predvidevajo, da bo javnost sledila razpravi z dokajšnjim zanimanjem, zato so nekateri poslanci postavili zahtevo, da bi televizija neposredno prenašala najzanimivejše faze debate.

V zadnjih urah je prišlo na dan vprašanje ustavnosti takega postopka. Ugotavljajo namreč, da naj bi ves postopek pred preiskovalno komisijo bil protiustaven ker je zakon enak za vse državljane in torej ne more obstajati posebna zakonodaja, ki naj bi veljala samo za ministre, za druge državljane pa ne. Laični obtoženci se tako ne morejo zagovarjati pred naravnim sodnikom, ker so v zadevo vpleteni ministri, zanje torej v tem primeru ne more veljati pravica do priziva na drugo in tretjestopenjsko sodišče. Izvedenci za ustavno pravo ugotavljajo, da je pravni položaj laičnih obtožencev vsekakor manj zaščiten, kar bi lahko bilo protiustavno. Bivša ministra se bosta tako lahko tudi sama zagovarjala in posegla v razpravo, kar je laičnim obtožencem onemogočeno. Gui in Tanassi bosta celo lahko glasovala glede svoje obtožbe.

Zadeva Lockheed še zlasti položaj bivšega predsednika vlade Rumorja je v prejšnjih dneh povzročila žolčno polemiko tako v socialističnih vrstah samih kot med PSI in komunisti. Jutrišnja številka socialističnega glasila «Avanti!» objavlja članek, v katerem ugotavlja, da zadeva Lockheed, o kateri bo parlament začel razpravljati v četrtek ne sme postati izgovor, ki naj bi zakril hude politične in gospodarske probleme, zaradi katerih je socialistična stranka dala pobudo za sklicanje vrste dvostranskih sestankov med strankami, da bi skušali najti skupno programsko platformo, ki naj bi nadomestovala v bistvu neobstoječ program sedanje Andreottijeve enobarvne vlade. Parlament se bo s tem moral spoprijeti, pravi «Avanti!» z vso resnostjo, saj je zadeva Lockheed močno odjeknila v javnosti, kot dokazujejo tudi reakcije socialistične baze in delavskega razreda nasploh.

Tudi jutrišnja «l'Unità» obravnava polemiko med KPI in socialisti glede zbiranja podpisa za obtožbo bivšega predsednika vlade Rumorja. Komunistično glasilo poroča o dogodkih tako, kot so se dogajali, dan za dnem. Komunisti, pravi «l'Unità» so samostojno sklenili, da bodo zbirali podpise, da bi obtožili Rumorja. Na sestanek med predsedniki skupin KPI, PSI in PRI so komunistični predstavniki prišli, potem ko je vodstvo partije — 16. februarja — sklenilo, da bo sprožilo pobudo za nabiranje podpisov. Na sestanku predsednikov parlamentarnih skupin treh strank so razpravljali kako bi uskladili to komunistično pobudo in nasprotovanje republikancev in socialistov. Ker ni bilo mogoče priti do enotne rešitve, so sklenili, da se bodo o tem vprašanju izrekle posamezne strankarske skupine. Do tega je prišlo 23. februarja zjutraj. Istega dne popoldne sta komunistični skupini v poslanski zbornici in senatu sklenili sprožiti pobudo za pobiranje podpisov ter o tem nemudoma obvestili socialiste in republikance. Socialistični skupini, pravi «l'Unità», sta, kot znano, sprejeli drugačen sklep. (if)

Po enajstih dneh ponovno odprto rimsko vseučilišče

RIM, 1. — Po 11 dneh je rimska univerza začela spet delovati, medtem ko vlada med rimskimi študenti, predvsem srednješolci, dokajšnje razburjenje po včerajšnjem atentatu na dva dijaka liceja Mamiani. Oba sta bila ranjena s streli iz samokresa, zdravstveno stanje 19-letnega Stefana Pagnottija je zaskrbljujoče, medtem ko je 16-letni Mauro Maffioletti le lažje ranjen v noge. Pagnottija so že operirali, ker so mu streli poškodovali prebavne organe in jetra.

Preiskavo vodijo agenti političnega oddelka rimske kvesture in tudi karabinerji. Iščejo predvsem v krogih skrajne desnice, ker so fašisti včeraj, nekaj pred atentatom imeli protestno zborovanje ob obletnici smrti mladega grškega desničarja Mikisa Mantakisa. Na podlagi pričevanj Maffiolettija, ki je sin komunističnega senatorja, in nekaterih drugih mladeničev, so že izdelali «fotokit» treh oseb, ki naj bi se udeležile včerajšnje fašistične demonstracije.

Na rimski univerzi je bila po ponovnem odprtju vrsta študentovskih shodov, na katerih je bilo največ govora o neredih med nedavnim shodom generalnega tajnika CGIL Lame ter o tem, kdo je sploh odgovoren, da je do neredov prišlo.

O vprašanju univerze so razpravljali v teku sestanka, ki so se ga udeležili predstavniki KD, PSI, KPI, PSDI, PLI in radikalcev ter enotne sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL. Ob koncu so objavili sporočilo, v katerem je rečeno, da je treba na vsedržavni ravni čim prej pojasniti, katera so razpoložljiva sredstva za rimsko univerzo ter kateri je manevrski prostor krajevnih oblasti. V zaključku ugotavljajo, da se stranke in sindikalne organizacije strinjajo o potrebi, da vse pobude za rimsko univerzo vključijo v omikano sožitje in v demokratično življenje in da sile javne varnosti ugotovijo, kje so središča nasilja in prevratništva, ki so, kot dokazuje včerajšnji atentat na oba študenta liceja Mamiani, še vedno nevarna.

(Na telefoto ANSA: rimsko univerzo so spet odprli).

VEČ TISOČ MLADIH PO TRŽAŠKIH ULICAH

Študentski sprevod proti Malfattijevi šolski reformi

Manifestaciji so se pridružile tudi slovenske višje srednje šole - Zahteva po slovenskih šolah v Beneški Sloveniji

Včerajšnji enotni sprevod tržaških univerzitetnih in srednješolskih študentov je nedvoumno dokazal splošno in utemeljeno nasprotovanje Malfattijevi šolski reformi tudi v našem mestu. Več tisoč demonstrantov je po tržaških ulicah vzklikalo tudi proti nedavnim fašističnim provokacijam in v imenu sodelovanja med Slovenci in Italijani pozivalo na enoten boj za demokratičnejši ustroj šole in družbe sploh. Med gesli na transparentih je bila tudi zahteva po slovenskih šolah v Beneški Sloveniji in po enotnem slovenskem šolskem okraju, ki lahko zagotovi samostojen razvoj slovenske šole v Italiji.

Vendar pa je Malfattijev predlog le sprožil, ne povzročil, protestni val, ki je zajel celo državo in pripeljal do zasedbe nekaterih italijanskih vseučilišč in srednješolskih zavodov. Globoko zakoreninjeno negodovanje v študentskih vrstah, ki se je v preteklih letih izražalo najprej s pasivnostjo, nato pa s težnjo po novih oblikah združevanja, ima globlje in težje rešljive vzroke. V prvi vrsti je vprašanje zaposlovanja mladih s srednješolsko in univerzitetno izobrazbo, saj ravno med njimi v zadnjih letih beležimo v Italiji najvišji odstotek brezposelnih ali zaposlenih na neustreznih delovnih mestih. Še vedno je nerešeno vprašanje ustrezne poklicne priprave mladih v šolskih zavodih in fakultetah, vprašanje, ki ga predlog ministrstva za šolstvo, še enkrat, ne načenja temeljito. Odmaknjenosti šole, predvsem pa univerze iz ostale družbene stvarnosti in dinamike, pa ne odpravimo s poplitvijo srednješolskih in univerzitetnih programov in z uvedbo tako imenovanih «šolskih let za premislek». To pomenijo dejansko, po mnenju študentskega gibanja, predlogi o «specialističnih smereh» tako na ravni višje srednje šole kot univerze, čigar pristojbine bi se med drugim znatno zvišale. V času hude krize, ki je poleg gospodarstva zajela tudi druga področja, tako je pisalo na enem izmed številnih letakov študentskega demokratičnega gibanja, pa se mora šolska reforma soočati z novo kulturno, družbeno in politično stvarnostjo, odgovoriti novim težnjam in predvideti ustrezne prijeme. To seveda pomeni, poleg večje odprtosti šol vseh stopenj zunanjemu svetu, tudi organsko povezavo med gospodarskim načrtovanjem in šolskim sistemom. Samo tako se lahko odpravi veliko nesorazmerje med diplomiranci v nekaterih, zlasti humanističnih smereh, in zadosti zahtevam gospodarskega trga po strokovnjakih.

Nujnost povezave med delavskim in študentskim bojem so na včerajšnjem sprevodu izpričale delegacije tržaških tovarn in sindikalnih organizacij, čeprav je na protestno manifestacijo uradno pristala samo CGIL. Pomembno novost pa sta pomenila pristanek in prisotnost predstavnikov staršev, ki so združeni v demokratično šolsko upravljanje. Le-ti so izdali sporočilo, v katerem izrekajo vso podporo prizadevanju dijakov, študentov in profesorjev za sodobnejši in demokratičnejši ustroj šole. Nadalje pozivajo oblasti in antifašistični odbor, naj preprečita fašistična izzivanja po šolah in mestu. Izzivanja, ki jih je tudi včeraj skušala sprožiti skupina fašističnih pretepačev, ki pa se je po vzklikanju protiosimskih gesel umaknila.

Množična enotna manifestacija (udeležile so se je vse napredne študentske in mladinske organizirane skupine), se je tako zaključila brez incidentov. Ob koncu so študentski predstavniki prebrali solidarnostne izjave in poročilo delegatov znanstvenega liceja Galilei, ki so ga izdelali ob zasedbi, in predstavnikov slovenskih šol, ki so v širši okvir vsedržavnih zahtev vključili specifične po slovenskih šolah v Beneški Sloveniji in po slovenskem šolskem okraju. Poudarili so tudi, da se Malfattijev predlog ne dotika izrecno šol manjšinskih narodnih skupnosti v Italiji in torej ponovno predvideva le slabo kopijo italijanske šole z drugim učnim jezikom. V imenu demokratičnih univerzitetnih list in temeljnih dijaških in študentskih organizacij pa so pred razhodom na Goldonijevem trgu še enkrat podčrtali, da je ... sprevod samo vidnejši znak proti ..., da pa boj proti najavljeni reformi še zdaleka ni končan. Študentsko gibanje čaka sedaj težka naloga, da izdela samostojen načrt z jasnimi politično - kulturnimi smernicami, na katerega bi pristale vse tržaške šole z univerzo vred, ter bi moral med konkretnimi predlogi, upoštevati možnosti, ki jih za našo deželo odpira ratifikacija osimskih sporazumov.

Dijakinje in dijaki slovenskih šol v sprevodu

Upravičena zahteva naše mladine

PRIPRAVLJALNO DELO LEVIČARSKEGA POKRAJINSKEGA ODBORA

Predsednik Ghersi in novi odborniki obiskali strukture za umsko zdravstvo

Danes protokolarni obisk generalnega konzula SFRJ Ivana Renka - Srečanje s pokrajinskimi upravitelji iz Potenze - Pred odločitvijo o razdelitvi nalog odbornikom

V pričakovanju formalne potrditve izvoljenih odbornikov po deželnem nadzornem odboru, ki jo bo ta organ sklenil verjetno na svoji jutrišnji seji, nadaljuje novoizvoljeni pokrajinski odbor pripravljalno delo. Predvčerajšnjim so predsednik Ghersi in odborniki obiskali vse osrednje urade pokrajinske uprave in navezali prve stike z upravnim in tehničnim osebjem. Včeraj je novi predsednik sprejel zjutraj predstavništvo delavcev podjetja Durissini, ki jim grozi brezposelnost, popoldne pa je z odborniki opravil podroben pregled struktur svetoivanskega komprenzorija, kjer so novi upravniki obravnavali s prof. Basaglio in njegovimi sodelavci, zdravniki in bolničarji, najnujnejše posege za izpopolnitev decentralizacije umskega zdravstva na vsem ozemlju pokrajine. Nato je pokrajinski odbor obiskal že delujoča središča decentralizirane službe v Ul. Gambini, Barkovljah, Nabrežini in Miljah.

Danes zjutraj bo predsednik pokrajine sprejel na protokolarnem obisku generalnega konzula SFRJ Ivana Renka, nato pa predsednika in podpredsednika pokrajine Potenza in ravnatelja tamkajšnje umobolnice, ki se bodo zadržali v našem mestu, ker se želijo seznaniti z uspehi Basaglieve metode

Medtem si člani novega levičarskega odbora še niso porazdelili funkcij, oziroma resorov. Ghersi je sicer v svojem nastopnem govoru napovedal nekatere spremembe, ki naj bolje uskladijo odborništvo s področji delovanja, pa tudi ustanovitev novega odborništva za odnose z občinami in za vprašanja kulturnega in gospodarskega razvoja slovenske narodnostne skupnosti. V teh dneh vodstvi komunistične in socialistične stranke proučujeta dokončno sestavo odborništev in najprimernejšo razdelitev nalog med šestimi efektivnimi odborniki in dvema namestnikoma. Odločitev je na pragu, vsekakor se pa zdi, da bodo odborništva za službo umskega zdravstva, za skrbstvo ter za kulturo in vzgojo prevzeli komunisti Panizon, Pessato in Spadaro,

Pred nedeljskim občnim zborom

Seja izvršnega odbora SKGZ

Izvršni odbor Slovenske kulturno - gospodarske skupnosti je na svoji sinočnji seji obravnaval razne podrobnosti v okviru priprav na občni zbor naše osrednje manjšinske organizacije, ki bo v nedeljo, 6. t.m., v Kulturnem domu v Trstu. Letošnji občni zbor SKGZ zadobiva še posebno važnost glede na pravkar ratificirani osimski sporazum med Italijo in Jugoslavijo, ki postavlja vso našo narodnostno skupnost in SKGZ še posebej pred nove važne naloge, na katere se moramo kot organizacija in kot narodna skupnost vsestransko in dobro pripraviti.

Izvrši odbor se je dalj časa pomudil tudi pri vprašanjih dorašča-joče mladine. Razpravo bo še nadaljeval in sprejel najbolj ustrezne sklepe.

SINOČI V SLOVENSKEM KLUBU

Usoda makedonskega naroda v predavanju Dragije Stefanije

«Makedonci in njihovi sosedje» je bil naslov predavanja Dragije Stefanije, lektorja makedonskega jezika na filozofski fakulteti v Ljubljani in višji pedagoški šoli v Mariboru, sinoči v Slovenskem klubu. Vendar bi sosède bolje označili kot nasprotnike nacionalnih pravic makedonskega naroda, kajti v obravnavanem zgodovinskem območju, od balkanskih vojn do druge svetovne vojne, so vsi «sosedi» skušali dokazati, da Makedoncev ni. Konec balkanskih vojn, v katerih so se Makedonci skupno z drugimi narodi bojevali proti turški nadvladi ,je pomenil razkosanje Makedonije na štiri neenake dele, razdelitev, ki je ostala z manjšimi spremembami do danes. Največji, egejski, je pripadal Grčiji, drugi vardarski, Srbiji, precej manjši, pirinski, Bolgariji in najmanjši Albaniji. Povsod pa so prej ali slej prenehali biti Makedonci, temveč pripadniki večinskega naroda s posebnim narečjem. Zelo zanimivo je bilo podajanje kulturnega življenja razcepljenega makedonskega naroda, ki je izdajalo svoje prve leposlovne in slovnične knjige večkrat pod lažnimi naslovi. Dolgoletna in izredno zapletena borba Makedoncev za priznanje statusa samostojnega naroda, pa se je uspešno zaključila samo v vardarskem delu, ki je po drugi svetovni vojni postal socialistična republika Makedonija. karje.

V petek, 4. marca, ob 16.30 bo v Časnikarskem krožku (Korzo Italia 12) srečanje z občinstvom in igralci Kohoutovega dela «Roulette», ki ga te dni igrajo v gledališču Rossetti. Srečanje bo vodil Sergio d'Osmo. Sodelovali bodo Lorenza Guerrieri, Paolo Graziosi, Regina Bianchi, Mimmo lo Vecchio, Giorgio Valletta in drugi protagonisti dela.

Koncert Nore Jankovič v petek v dvorani CCA

V petek, 4. t.m., ob 20. uri bo v veliki dvorani Krožka za kulturo in umetnost v organizaciji Prijateljev operne glasbe nastopila naša tržaška slovenska mezzosopranistka Nora Jankovič, ob klavirski spremljavi Neve Merlakove. Pevka bo izvajala solospeve in operne arije Glucka, Bellinija, Donizzettija, Schumanna, De Falle, Respighija, Bizeta in Cilea. Vstop prost.

OBČNI ZBOR SSŠ

V četrtek, 10. marca, z začetkom ob 9. uri bo v Kulturnem domu v Trstu občni zbor Sindikata slovenske šole. Na dnevnem redu bo izvolitev delovnega predsedstva, poročila tajnika, načelnikov odsekov ter nadzornega odbora. Sledila bo razrešnica odboru in nato volitve, sklepi in razno.

Ob praznovanju rojstnega dne

PEPCE BAŠA

ji sin Jožko, Majda in vnukinja Barbara želijo še mnogo zdravih in srečnih let.

NA POBUDO SVETOVALSKE SKUPINE PSI

Zakonski osnutek za preosnovo deželne zakonodaje o obrtništvu

Socialisti menijo, da so sedanje norme delno preživele, zlasti kar zadeva obnovo prizadetih krajev po potresu

Svetovalska skupina PSI v deželnem svetu je predložila zakonski osnutek, ki predstavlja nekakšno «enotno besedilo» vseh dosedanjih norm, ki jih je dežela sprejela na področju obrtništva, hkrati pa uvaja vrsto sprememb in izboljšav v dosedanjo zakonodajo. Za sestavo novega zakonskega osnutka so se socialisti odločili po temeljiti preučitvi vseh vprašanj, ki so povezana z delovanjem obrtniških podjetij v Furlaniji - Julijski krajini in novih potreb, ki so nastale po potresu. Kakor je izjavil prvi podpisnik nove norme Manzon, ima «enotno besedilo» namen odpraviti vse preživele norme v dosedanji zakonodaji, hkrati s tem pa določa nove tehnične naloge za ESA.

Zakonski osnutek obsega šest poglavij: prvo poglavje se ukvarja z materijo splošnega značaja in navaja dosedanje deželne zakone, ki bodo s sprejetjem «enotnega besedila» razveljavljeni. Drugo poglavje predvideva posebne oblike pomoči za pripravo tako imenovanih obrtniških središč. V tretjem poglavju so nanizane programske smernice, po katerih naj bi se razvijale obrtniške dejavnosti v prihodnje: v tem okviru je med drugim določena ustanovitev posebnega investicijskega sklada za obrtništvo, ki naj bi deloval v okviru Blagajne za obrtniška posojila.

Četrto poglavje obsega norme, na podlagi katerih naj bi deželna uprava skrbela za izboljšanje režije v okviru posameznih obrtniških podjetij. Poglavje se ukvarja s finančnimi problemi obrtnikov in določa vrsto in razsežnosti možnih prispevkov, delno kritje obresti na obrniška posojila, ustanovitev študijskih štipendij za mlade obrtnike in norme za njihovo nameščanje pri obrtniških podjetjih. Peto poglavje se ukvarja s problemi, ki se nanašajo na razvoj obrtniških dejavnosti na zadružni podlagi, šesto poglavje pa prinaša norme o podeljevanju jamstev za posojila, ki jih bodo najemali posamezni obrtniki, obrtniški konzorciji ali zadruge.

Aktiv socialistov o izvajanju Osima

Pokrajinska federacija PSI sklicuje za jutri, 3. t.m., aktiv članov na temo: «Socialisti na vodstvu pokrajine, da zajamčijo soudeležbo prebivalstva pri uresničevanju gospodarskega dela osimskih sporazumov». Uvodno poročilo bo imel predsednik pokrajinske uprave Lucio Ghersi. Skupščina bo ob 18.30 na socialističnem sedežu v Ulici Mazzini št. 32, prvo nadstropje

Trije ranjeni pri prometni nesreči

Danes okolj 1. ure se je v Ul. Coroneo pripetila huda prometna nesreča, v kateri so bile ranjene tri osebe. Gre za 27-letnega Fabia Burchiellara iz Ul. Marusig 2, ki se bo moral zaradi raznih poškodb po glavi zdraviti na nevrokirurškem oddelku 10 dni, za 33-letnega Paola Punterja Ul. Rismondo 12/1, ki se bo moral zdraviti 10 dni na medicinskem oddelku in za 28-letno Marino Barbarossa, ki se bo na istem oddelku zdravila 3 dni. Zaradi pozne ure ne razpolagamo s podrobnejšimi podatki, vsekakor pa kaže, da je prišlo do trčenja dveh avtomobilov na križišču Ul. Coroneo z Ul. Zanetti.

IZGUBLJENA DENARNICA

Na Proseku smo izgubili denarnico z dokumenti na ime Lidija Černjava por. Kalc, bivajoča v Gabrovcu št. 57 — Prosek 290. Poštenega najditelja prosimo, da vrne vsaj dokumente.

OGLASNI ODDELEK
Tel. 76-14-70
int. 30

SPREJEMA
oglase
osmrtnice in zahvale
male oglase
razne objave
prispevke

vsak delavnik ob 9. do 12.30 in 15.30 do 18. ure. V nujnih primerih osmrtnice do 23. ure na tel. 79-38-08.

Z OBČNEGA ZBORA DELEGACIJE ITALIJANSKO - JUGOSLOVANSKE ZBORNICE

Ugodna ocenitev izmenjav med Italijo in Jugoslavijo

Občni zbor izvolil tudi nov odbor delegacije, v katerem je šest slovenskih gospodarskih operaterjev

V prostorih tržaške trgovinske zbornice je bil včeraj občni zbor tržaške delegacije mešane italijansko - jugoslovanske trgovinske zbornice. O dejavnosti delegacije v preteklem poslovnem dveletju ter o obsegu trgovinskih izmenjav med sosednjima državama v tem obdobju je izčrpno poročal predsednik odbora Latcovich, ki je navedel tudi razne stike članov izvršnega odbora tržaške delegacije z jugoslovanskimi predstavniki oblasti in gospodarskimi operaterji. V bistvu je šlo za razgovore, iz katerih naj bi izšli čim bolj ugodni pogoji za okrepitev in sprostitev trgovinskih izmenjav in za ugodnejše razvijanje blagovnega prometa med obema državama v širšem merilu ter v okviru maloobmejnih izmenjav. V preteklem dveletju so se ti pogoji v marsičem nedvomno izboljšali, kar dokazujejo razni dogovori in sporazumi glede pravnih, carinskih, valutnih in drugih ukrepov.

Predsednik Latcovich je nato orisal potek blagovnih izmenjav v zadnjih dveh letih ter pri tem poudaril, da se je kljub restriktivnim ukrepom, ki so jih v obeh državah sprejeli glede uvoza blaga, ohranil obseg blagovne izmenjave v obeh smereh na zadovoljivi višini. Mejni blagovni promet je skratka dosegel precejšen obseg in se bo z uresničitvijo raznih predlogov, ki jih je nakazala delegacija, lahko še znatno povečal ter izkoristil vse obstoječe potencialne možnosti. Pri tem je posebej omenil možnosti, ki jih v tem pogledu nudijo osimski sporazumi, obenem pa je omenil cestne infrastrukture in med temi terminala pri Fernetičih, ki so bistvenega pomena za blagovni promet.

Po daljši razpravi je občni zbor izvolil nov odbor delegacije. V bistvu je potrdil dosedanje vodstvo, ki se je okrepilo le še za enega člana slovenske narodnosti. Na petnajst članov odbora je tako kar 6 članov slovenskih operaterjev. To so Stanko Bole, Viktor Kralj, Dušan Košuta, Adrijan Semen, Jurij Štavar in Silvij Tavčar.

O AFERI RUMOR - LOCKHEED

Tržaška PSI kritična do odločitve vodstva

Izvršni odbor tržaške pokrajinske federacije PSI je s ponedeljkove seje poslal vsedržavnemu vodstvu resolucijo, v kateri kritizira odločitev večine socialističnih parlamentarnih skupin, da ne podpišejo zahteve po obravnavi odgovornosti bivšega ministrskega predsednika Rumorja v aferi «Lockheed». Po mnenju tržaških socialistov bi s podpisi morali pokazati, da so socialistom povsem tuje metode demokristjanskega režima, ki ni med zadnjimi vzroki moralne krize, ki bremeni državo. Zato izvršni odbor tržaške PSI pričakuje, da vsedržavno vodstvo popravi nudo politično napako in skliče centralni komite za popolno politično razčiščenje in potrditev sklepov zadnjega vsedržavnega kongresa.

OD VČERAJ V JUGOSLAVIJI

Superbencin po 7 N. din

Včeraj so v Jugoslaviji podražili naftne derivate. Opolnoči so stopile v veljavo nove cene, ki so pri posameznih vrstah goriva naslednje: super bencin 7 N. din liter (poprej 5,20), navaden bencin 6,70 din (poprej 4,90), dizlovo olje za avtobuse, tovornjake, osebna vozila itd. 4,20 din. (poprej 3,45). Druge vrste nafte, ki pa ne pridejo v poštev za vozila v prometu, so se podražile v ustreznem razmerju (tako stane liter nafte vrste D1 4,30; vrste D3 4,15 din za liter itd). Podražila se je tudi nafta za ogrevanje stanovanj, in sicer na 2,80 dinarja (poprej 2,35).

Za superbencin bo treba torej odslej onkraj meje odšteti po 7 dinarjev za liter, kar ustreza — po poprečnem uradnem kurzu — vsoti 300 lir (poprej 220), za navaden bencin pa 6,70 dinarja za liter ali 290 (poprej 210) lir.

SEJA SINDIKATA SLOVENSKE ŠOLE

V petek, 4. marca, bo ob 18. uri predzadnja odborova seja pred občnim zborom. Na dnevnem redu bodo: reforme srednje šole, priprava za občni zbor in razno.

IZ PODATKOV ZA FEBRUAR

Potniški promet čez mejo se je nekoliko zmanjšal

V primerjavi z istim obdobjem lanskega leta je v letošnjem februarju šlo čez mejo nad pol milijona potnikov manj

Potniški promet na mejnih prehodih naše pokrajine je bil v februarju nekoliko nižji, kot smo ga bili vajeni v prejšnjih mesecih. To nam pričajo satistični podatki, ki jih za vsak mesec izdela poveljstvo obmejne policije. Kot se je v letošnjem januarju število prehodov meje skoraj podvojilo v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta, tako je v februarju znatno upadlo.

Skupno je v obeh smereh prekoračilo mejo v februarju 2.091.257 potnikov, medtem ko jih je lani v istem obdobju šlo čez mejo 2.668.875, to je nad pol milijona več. V večji meri je upadel mednarodni promet, oziroma promet s potnimi listi. Skupno je namreč s potnimi listi prekoračilo mejo 967.309 potnikov, kar je 357.556 manj kot v istem obdobju lani. Od teh je prekoračilo mejo 401.424 italijanskih državljanov (lani 585 tisoč 483) in 565.945 tujih državljanov (lani v februarju 739.442). Nekoliko višje je bilo število prehodov s prepustnicami. Skupno je krajevni obmejni promet zabeležil 1.123.888 prehodov, v istem obdobju lani pa je bilo 1.343.950 prehodov. Z italijanske strani je prekoračilo v februarju mejo v obeh smereh 751.548 ljudi s prepustnicami (v istem obdobju lani 850.637), z jugoslovanske strani pa 372.340 (lani 493.313).

Danes ob 18.30 v Kulturnem domu

Prof. Šumi o arhitekturi 16. in 17. stoletja

Danes, 2. marca 1977, ob 18.30 bo v tržaškem Kulturnem domu tretje predavanje ciklusa letošnjih predavanj Razvoj slovenske arhitekture. Predaval bo kot gost Narodne in študijske knjižnice univ. prof. Nace Šumi o «Arhitekturi 16. in 17. stoletja na Slovenskem».

Prof. dr. Nace Šumi predava na ljubljanski univerzi zgodovino umetnosti Slovenije in Jugoslavije in je pred sedemnajstimi leti doktoriral s tezo «Ljubljanska baročna arhitektura». Pred desetimi leti pa je prejel nagrado fonda «Boris Kidrič» za delo o «Arhitekturi 16. in 17. stoletja na Slovenskem».

Vstop prost. Vabljeni zlasti dijaki.

Gledališča

ROSSETTI
Danes ob 20.30 «Roulette» Pavla Kohouta. Režija Roberto Guicciardini. Red prva sreda. IV. predstava v abonmaju. rezervacije za predstave do 6. marca pri Osrednji blagajni Pasaže Protti 2.

AVDITORIJ
Od 4. marca dalje bo Cooperativa Il Collettivo di Parma predstavila Schwarzovo delo «Kralj je nag». Veljajo odrezki Avditorij. Rezervacije pri Osrednji blagajni, Pasaža Protti.

VERDI
Jutri bo ob 20. uri premiera Puccinijeve opere «Dekle z divjega Zahoda». V glavnih vlogah Radmila Bakočević, Giangiacomo Guelfi in Gianfranco Cecchele.

* * *

V soboto ob 11.30 bo v gledališču Verdi izreden simfonični koncert za šole. Dirigiral bo Gianfranco Masini. Vabila so na razpolago v tiskovnem uradu gledališča Verdi.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom

Carsten Krüger - Ludwig Volker
MAKS ŽVIŽGAČ
mladinska igra v dveh delih

Prevod	Janez Žmavc
Scena in kostumi	inž arh. Mirko Lipužič
Glasba	Aleksander Vodopivec
Režija	MARJAN BEVK

V torek, 8. marca, ob 15.30.

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA POIMENOVANJE OSNOVNE ŠOLE V DOLINI

V soboto, 5. t.m., ob 20.30 v gledališču Prešeren v Boljuncu

LEPLJENKA O CANKARJU

Nastopa mladinski odsek PD O. Župančič in ŠD Juventina iz Štandreža. Čisti izkupiček je namenjen skladu za poimenovanje šole.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom

THORNTON WILDER
ZAENKRAT SMO SE IZMAZALI
(The Skin of our Teeth)
igra v treh dejanjih
Prvič v slovenščini

Prevod	France Jamnik
Scena	Klavdij Palčič
Kostumi	Marija Vidau
Glasba	Pavle Merkù
Režija	FRANCE JAMNIK

V petek, 4 marca, ob 20.30 — abonma red A — premierski.
V soboto, 5. marca, ob 20.30 — abonma red B — prva sobota po premieri.
V nedeljo, 6. marca, ob 16. uri — abonma red C — prva nedelja pri premieri.
V sredo, 9. marca, ob 20.30 — abonma red D — mladinski v sredo.

Kulturno združenje Most vabi na VEČER Z BIAGIOM MARINOM
ki bo danes, 2. marca, ob 20.15 v mali dvorani Kulturnega doma
Beseda o pojavu in pomenu B. Marina, recitacije, razgovor s pesnikom.

Prosvetno društvo FRANCE PREŠEREN iz Boljunca vabi na REDNI OBČNI ZBOR
ki bo danes. 2. marca, ob 20. uri v gledališču France Prešeren
Vabljeni!

Razna obvestila

Jutri, 3. marca, ob 15. uri bo na filozofski fakulteti tržaške univerze predavala Živa Gruden na temo: «Interference iz italijanščine v slovenščini».

V nedeljo, 6. marca, ob 17. uri prireja Finžgarjev dom na Opčinah slavnostno akademijo ob 10. obletnici svojega delovanja. Vabljeni.

Prosveta

SPD Tabor Opčine priredi v soboto, 5. t.m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah Cankarjev večer z odlomki Cankarjevih del in drama «Jernejeva pravica». Izvaja dramska skupina PD Sovodnje s sodelovanjem sovodenjskega noneta. Režija Lado Cigoj.

Kino

La Cappella Underground 19.00—21.30 «Tobor il grande». Črno-beli znanstvenofantastični film.
Movie Club 77, Danes v Domu studenta A (Ul. F. Severo 150, tel. 53223). Samo ob 16. uri Blasetti «Retroscena» in Camerinijev «Gran di magazzini».
Ariston 16.30 «Il complesso di colpa». Barvni film.
Mignon 15.30 «La scarpetta e la rosa». Barvni film.
Nazionale 15.30 «Dersu Uzzala». Barvni film.
Grattacielo 16.30 «I ragazzi della Roma violenta». Barvni film.
Fenice 15.30 «La battaglia di Midway». Barvni film. Charlton Heston, Henry Fonda in še mnogo drugih znanih igralcev.
Excelsior 16.00 «Tentacoli». Barvni film. John Huston, Shelley Winters, Henry Fonda, Delia Boccardo.
Eden 16.30 «Emanuelle l'antivergine». Sylvia Kristel. Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Ritz 15.30 «Cassandra crossing». Sophia Loren, Ava Gardner, Ingrid Thulin, Burt Lancaster. Barvni film.
Aurora 16.00 «Quelle strane occasioni». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Capitol 15.30 «Il corsaro nero». Kobir Bedi in Carole André.
Cristallo 16.00 «Histoire d'O». Corinne Clery. Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Moderno 16.30 «L'ultimo treno della notte». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 16.30 «Mondo pazzo di notte». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Ideale 16.00 «Vivere pericolosamente». Alain Vint. Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Impero 16.30 «Kitty Tippel». Paul Verhoevena. Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Vittorio Veneto 16.30 «Il medico studentessa», Gloria Guida in Jacques Dufilho. Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Radio 16.00 «La sculacciata». Rome. Barvni film.
Abbazia 16.00 «L'ammucchiata». Jeanet in D. Roland. Prepovedan mladini pod 18. letaom. Barvni film.
Volta (Milje) ob 16.00 «Herbie». Il maggiolino sempre più matto». Disneyev zabavni film.

Danes - jutri

Danes, SREDA, 2. marca
JANJA
Sonce vzide ob 6.42 in zatone ob 17.52. — Dolžina dneva 11.10. — Luna vzide ob 14.36 in zatone ob 4.23.
Jutri, ČETRTEK, 3. marca
MILENA

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 10 stopinj, najnižja 2,9 ob 19. uri 8 stopinj, zračni pritisk 1026,2 mb narašča, brezvetrje, nebo jasno, vlaga 64-odstotna, morje mirno, temperatura morja 9,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 1. marca 1977 sta se v Trstu rodila 2 otroka, umrlo pa je 16 oseb.

UMRLI SO: 66-letna Italia Santalessa por. Marin, 84-letni Giovanni Martini, 79-letna Maria Rosaria Kondic vd. Cucaz, 67-letni Antonio Covra, 49-letna Rosa Jerman por. Ramani, 72-letna Dinora Piazza vd. Lazzari, 64-letni Giovanni Moratto, 79-letna Antonia Bogataj vd. Scacchia, 77-letna Valeria Iamnik vd. Nemi, 71-letni Francesco Lazar, 47-letni Giovanni Gardoz, 72-letni Antonio Ferro, 63-letni Giuseppe Iuh, 72-letna Alearda Bussani, 71-letni Trifone Quadrelli, Rosa Gabrielcic vd. Kriznic.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. Montorsino 9, Piazzale Valmaura 11.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. št. 732-627.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje, Zgonik: tel 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Zavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61446

TEČAJI VALUT V MILANU
DNE 1. 3. 1977

Ameriški dolar:	debeli	886,25
	drobni	850.—
Funt šterling		1517.—
Švicarski frank		344.50
Francoski frank		176.—
Belgijski frank		23,92
Nemška marka		370,25
Avstrijski šiling		51,85
Kanadski dolar		833.—
Holandski florint		353.—
Danska krona		147.—
Švedska krona		205.—
Norveška krona		164.—
Drahma:	debeli	22.—
	drobni	22.—
Dinar:	debeli	44.—
	drobni	44.—

MENJALNICA
vseh tujih valut

DRUGE VESTI NA ZADNJI STRANI

Prispevki

Namesto cvetja na grob Edika Briščka darujejo Anica in Milko 5000 lir za dom handikapiranih na Opčinah ter Silvana Malalan 5000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina Izidorja Čona darujejo ravnateljica, profesorski zbor in neučno osebje liceja Prešeren v Trstu 60.000 lir za revno blagajno liceja in 20.000 lir za zbor Fantje izpod Grmade.

Ob prerani izgubi mladega kolega karja Edija Briščka izreka ŠD Primorje globoko sožalje staršem in bratu.

Z VČERAJŠNJE SEJE DEŽELNE SKUPŠČINE

Izglasovan zakon o finančni pomoči za dva turistična centra

Gre za središči Varmost in Zoncolan - Tovarna CMI prejema nova naročila: dva žerjava za Tržič in 18 žerjavov za tržaško luko

Deželna skupščina je na včerajšnji seji soglasno odobrila zakon, ki namenja vsoto 320 milijonov lir v triletju 1977-79 za izboljšanje turističnih naprav na planoti Varmost pri Forni di Sopra (175 milijonov) in na planoti Zoncolan pri Ravasclettu (145 milijonov). V razpravo so posegli svetovalci Trauner (PLI), Puppini (MF), Lonza (PSDI), Devetag (PSI), Štoka (SSk), Donadel (KPI), Martin's (KD). V glavnem so se vsi strinjali z nujnostjo, da se omenjenima turističnima krajema v goratem predelu naše dežele priskoči na pomoč s posebnima nakaziloma, saj predstavlja prav turizem enega izmed stebrov, na katere se lahko opira gospodarski preporod naših krajev, zlasti po uničenju, ki ga je povzročil lanski potres. Pri končnem glasovanju so zakon zato podprle vse svetovalske skupine.

V prvem delu seje je skupščina obravnavala vrsto vprašanj, na katera so odgovarjali predstavniki deželnega odbora. Eno izmed vprašanj, ki so ga pred časom sprožili predstavniki PSI in KPI, se je nanašalo na krizo v tržaškem obratu CMI (bivši tovarni mostov in žerjavov). Odbornik za industrijo in trgovino Stopper je v tej zvezi pojasnil, da je deželna uprava zavzela odklonilno stališče do zamisli, da bi CMI prešla iz okvira Finmeccanice, kateri danes pripada, pod okrilje druge finančne družbe iz grupe IRI. V ta namen je tudi nastopila pri ministru za državne udeležbe, tako da je slednji začasno zamrznil to vprašanje. V tej fazi se za obrat odpirajo tri možnosti: da ga enostavno zaprejo, 180 prisotnih delavcev pa zaposlijo pri drugih obratih IRI v Trstu; da ga ločijo od družbe CMI in priključijo kot neodvisno enoto družbi Fincantieri; ali pa da se ostane pri sedanji ureditvi in da obrat nadaljuje s proizvodnjo mostov in žerjavov. Deželna uprava je za tretjo rešitev, in sicer tudi zaradi tega, ker je tovarna začela v zadnjem času prejemati nova naročila. Tako je tržiška luška uprava prav te dni naročila gradnjo dveh žerjavov, tržaško pristanišče pa naj bi v kratkem naročilo serijo 18 žerjavov za potrebe stare in nove luke. Če bo do tega naročila res prišlo, bo tovarna polno zaposlena vsaj za dve leti ali celo dve leti in pol. Med tem časom pa je pričakovati, da se bo tudi povpraševanje po njenih proizvodih tudi izven Trsta ponovno povečalo, tako da bo nadaljnja proizvodnja v obratu CMI zagotovljena.

Delegacija tržaškega federalističnega gibanja odpotuje v Bruselj

V Bruselj bo danes odpotovala delegacija evropskega federalističnega gibanja iz našega mesta. V delegaciji bo poleg predsednika gibanja dr. Armanda Zimola, tajnika dr. Giuseppa Vianija ter koordinatorjev obeh delovnih skupin na nedavnem študijskem seminarju o federalističnem gibanju, ki je bil v Trstu od lanskega oktobra do decembra, tudi tržaški župan inž. Spaccini.

Tržaška delegacija se bo med svojim delovnim potovanjem sestala s podpredsednikom Evropske gospodarske skupnosti Natalijem ter komisarjem Giolittijem, katerim bo orisala namene in zaključke omenjenega študijskega seminarja ter izročila zaključne dokumente.

Predvidena so tudi srečanja z nekaterimi drugimi voditelji in funkcionarji EGS. Osnovna tema teh razgovorov bo vprašanje odnosov EGS z Jugoslavijo in drugimi vzhodnimi državami, ter odnosov z Grčijo v predvidevanju njenega vstopa v evropsko skupnost in drugimi državami v Sredozemlju. Trst in naša dežela gledata namreč na to vprašanje s posebnim interesom, saj je od tega v precejšnji meri odvisen nadaljnji gospodarski razvoj naših krajev.

OD ČETRTKA DO PONEDELJKA

Pri Montebellu «Nauticamp 77»

Med raznimi pobudami, ki jih snujejo na velesejemskem razstavišču pri Montebellu, vzbuja nedvomno precejšnje zanimanje javnosti mednarodna razstava «Nauticamp 77», ki jo bodo odprli jutri, 4. marca, in na kateri bodo prikazali najnovejše izdelke s področja navtike in potrebščin za kampiranje. Čeprav smo še v polni zimski sezoni, se bomo med ogledom tega sejma lahko vživeli v pravo poletno počitniško vzdušje. Razstavljena bodo najrazličnejša plovila, od navadnega gumijastega čolna do velikih jadrnic in motornih čolnov. Poleg tega si bomo lahko ogledali vse naprave za ribolov, šotore, rulotke, montažne bazene in druge potrebščine za kampiranje. Poudariti je treba tudi to, da so razstavljeni izdelki dosegljivi za vse žepe. Tako vsaj zagotavljajo prireditelji in razstavljavci, ki prihajajo iz raznih krajev države ter iz tujine.

Razstava bo odprta do ponedeljka, 7. marca, s sledečim urnikom: ob delavnikih od 16. do 21. ure, v soboto in nedeljo pa tudi od 10. do 13. ure. Vstopnina je 500 lir.

Poziv Kmečke zveze razlaščencem v Sesljanu

Kmečka zveza poziva razlaščence, ki so prejeli prvo ponudbo državnega cestnega podjetja ANAS kot odškodnino za zemljišča, ki so jih zasegli za gradnjo cestne povezave med obalno cesto in «trbiško», naj se oglasijo čimprej v njenih uradih v Trstu, Ulica Cicerone 8/B, da se dogovorijo o skupnem nastopu za dosego pravičnejših odškodnin.

V PONEDELJEK IN VČERAJ

PREŠERNOVI PROSLAVI V ZGONIŠKI OBČINI

Uspel nastop osnovnošolcev, domačih harmonikarjev, recitatorjev in okteta Majnica

V ponedeljek in včeraj sta PD Rdeča zvezda in ŠK Kras s sodelovanjem osnovnošolske mladine priredili pri Briščikih oziroma v Zgoniku Prešernovi proslavi, ki sta privabili res nenavadno veliko število poslušalcev iz zgoniške občine. To je zgovoren dokaz, kako naši ljudje občuteno cenijo vrednote slovenskega kulturnega izročila, kar je v svojem priložnostnem govoru naglasil mladinec Igor Castellani. Ta zavest je spremljala naše ljudstvo že v narodnoosvobodilni borbi in je aktualna še danes, ko tako na Tržaškem in Goriškem, kot predvsem v Beneški Sloveniji in na Koroškem bijemo eksistenčni boj za priznanje narodnostnih pravic. Govornik je na koncu pozval predvsem mladino k še večji angažiranosti in k zavestnemu delovanju na kulturnem, političnem in športnem področju.

V uvodnem delu programa so se na odru zvrstili osnovnošolski otroci, ki so pod vodstvom učiteljskega zbora in profesorja glasbe Draga Žerjala predstavili pester spored in prijetno presenetili vse prisotne. Zapeli so «Zdravljico», «Učenci pesniku Prešernu», «Kaj bo Mihec» in «Lepo je v naši domovini», z najrazličnejšimi glasbili so na ORF sistem zaigrali «V starem mlinu» in «Pastirska», poleg tega pa so učenci 4. razreda podali nekaj recitacij.

V izključno glasbeni točki so nastopili mladi domači harmorikarji Rado Milič, Jordan Rebula in Andrej Hrovatič, nakar je oktet Majnica odlično izvajal venček pesmi in dobesedno očaral občinstvo. Umetniški vodja Ignacij Ota je vtisnil mladim pevcem iz dolinske občine svoj strokovni pečat in harmonično prelivanje svežih glasov povzdiguje oktet na nadpoprečno kakovostno raven. Naj omenimo, da je oktet tokrat v krstni izvedbi predstavil «Jutro na planini», ki jo je za Majnico priredil Ignacij Ota.

V zaključnem delu uspele prireditve so nastopili še domači recitatorji Nadja Škabar, Jožko Milič, Nataša Škrk, Vesna Doljak in Romana Maiano, ki so podali odlomke iz slovenske poezije in proze.

-bs-

Vpisovanje na tečaj računalnega centra

Od ponedeljka, 7. marca, do petka, 11. marca, bo v prostorih računalnega centra v Ul. del Ronco 11 izpopolnjevalni tečaj za računalniške strokovnjake, ki ga prireja univerza po nalogu deželne uprave. Slednja sporoča, da je vpisovanje za ta tečaj odprto še ves teden. Prošnje bo pregledala posebna komisija. Ob zaključku tečaja bodo vsi udeleženci opravili izpit. Predavanja bodo v dopoldanskih urah od 9. do 12. ure.

Višje takse za male trgovce

Združenje trgovcev in združenje upraviteljev javnih lokalov (FIPE) iz tržaške pokrajine obveščata prizadete operaterje, da je bil 24. februarja objavljen v Uradnem vestniku zakon štev. 36 z dne 21. februarja 1977, ki spreminja v zakon odlok štev. 854 o povišanju registrskih taks, kolkov in taks na vladne koncesije. Poviški, ki bi jih bilo treba poravnati do 31. decembra 1976, se lahko poravnajo brez denarne kazni do 12. marca. Trgovci na drobno, ki še niso poravnali takse na vladne koncesije v višini 25.000 lir, lahko poravnajo to obveznost še danes ob denarni kazni v višini 10 od sto dolgovanega zneska.

Nalezljive bolezni v tržaški občini

Tudi v prejšnjem tednu so na tržaškem območju razsajale norice in mumps. Iz podatkov občinskega zdravstvenega urada je namreč razvidno, da je bilo na 79 nalezljivih obolenj, kolikor so jih zabeležili v obdobju od 21. do 27. februarja v tržaški občini, kar 35 primerov mumpsa ali nalezljivega vnetja priušesne slinavke in 22 primerov noric, od katerih en primer izven meja tržaške občine. Med drugimi boleznimi je bilo 11 primerov škrlatinke, en primer oslovskega kašlja, 4 primeri rdečic, tri primeri srbečice, dva primera nalezljivega vnetja jeter in en primer mononukleoze.

DO SOBOTE, 5. MARCA, TRADICIONALNI

KNJIŽNI TEDEN
Z VELIKIMI POPUSTI
NE ZAMUDITE

Tržaška knjigarna
Ulica sv. Frančiška 20 — tel. 732-487

KNJIGE
PLOŠČE
FOLKLORNI IZDELKI

ARGONAVTI

HOTEL
ARGONAVTI
NOVA GORICA

HOTEL ARGONAVTI VAM JE ZA PRAZNIK ŽENA PRIPRAVIL PESTER PROGRAM, KI BO V PRIREDITVENI DVORANI S PRIČETKOM OB 19. URI

V PETEK, 4. MARCA: večerja s plesno glasbo
V SOBOTO, 5. MARCA: modna revija, ki jo organizira trgovsko podjetje MANUFAKTURA Nova Gorica ter večerja s plesno glasbo
V NEDELJO, 6 MARCA: večerja s plesno glasbo
V TOREK, 8. MARCA: nastop Goriškega okteta, modna revija, večerja s plesno glasbo

Lep večer lahko preživite tudi na večerji v ŽAR KLUBU ob ciganski glasbi.
Zagotovite si prostor s pravočasno rezervacijo vstopnic, ki jih dobite v predprodaji v recepciji hotela.
VABLJENI!

S PONEDELJKOVE SEJE POKRAJINSKEGA SVETA

V ospredju zanimanja številna vprašanja psihiatričnega varstva

Na prihodnji seji bodo izvolili posebno svetovalsko komisijo - Odobren sklep o zvišanju osebnih dohodkov

Številna vprašanja, ki so v zvezi s psihiatričnim varstvom, so bila na dnevnem redu ponedeljkove seje pokrajinskega sveta, ki se je prav zaradi številnih in tudi polemičnih posegov svetovalcev končala zelo pozno, malo pred polnočjo. Seja je trajala več kot pet ur in ves čas je skoro sto uslužbencev bolnišnice potrpežljivo čakalo, kdaj bodo svetovalci odobrili sklep o poviških plač.

Tik pred zaključkom seje so svetovalcem razdelili poročilo odbornika za zdravstvo Peressina o stanju psihiatričnega varstva. Poročilo naj bi služilo kot uvod v razpravo in tudi za imenovanje svetovalske komisije, ki bo preučevala ta vprašanja. Sicer pa bodo o stvari razpravljali na prihodnji seji sveta, ki bo, tako je predsednik Agati obljubil, v kratkem.

Še pred tem so svetovalci odobrili sporazum, ki ga je odbor sklenil s sindikalno federacijo, o uskladitvi plač osebja v umobolnici s plačami osebja v drugih pokrajinskih uradih. Domenili so se, da stvar uredijo v tem trenutku z izjemnim dodatkom uslužbencem. Dodatek bo veljal za leti 1975 in 1976 in uprava bo v ta namen potrošila 150 milijonov lir. V glavnem bodo uslužbenci dobili po pol milijona lir, starejši pa še nekaj več. Sklep je obrazložil odbornik Gallas, v razpravo pa so posegli svetovalci Cumpeta, Poletto, Reverdito, Drufuca in Tacchinardi.

Že včeraj smo omenili, da je prišlo do vroče razprave o ratifikaciji nekaterih odborovih sklepov. Svetovalci KPI in PSI so hoteli vedeti, kako je s finančnim položajem pokrajinskega avtobusnega podjetja. Ko je APT prevzelo imovino od podjetja Ribi, ni računalo, da bi moralo izplačati odpravnine uslužbencev. Baje gre za približno 400 milijonov lir razlike, ki jo bo morala sedaj kriti pokrajinska uprava. Predsednik je predlagal, da se načelniki skupin takoj sestanejo z upravnim svetom podjetja, da stvar razčistijo.

Za predlog odbora o prošnjah na deželo za finansiranje psihiatričnega varstva in oskrbe psihično in fizično ogroženih otrok so glasovali le svetovalci sredinskih strank (KD, PSDI in PRI), socialisti in komunisti so bili proti, ker je večina izdelala ustrezni načrt, ne da bi o tem vprašala za mnenje opozicijo ni tudi ker gre za zelo velike vsote. Prav tako so levičarji (Poletto, Rizzi, Cumpeta, Bukovec) protestirali, ker niso dva meseca sklicali pokrajinskega sveta, na katerem bi lahko o teh stvareh razpravljali.

Precej vroče je bilo tudi okrog vprašanja nakupa nekaj montažnih objektov, ki bi vsaj začasno omejili hud položaj v tržiški srednji ekonomski šoli «L. Einaudi», kjer je letos vpisanih več kot 500 dijakov in kjer so morali nekatere razrede namestiti v zasebnih stanovanjih. Levičarji so izjavili, da se je odbor na to spomnil šele proti koncu šolskega leta, odborniki pa so krivdo zvračali na tržiško občinsko upravo, ki je zakasnjevala z izdajo gradbenega dovoljenja. Montažni baraki bosta veljali 17 milijonov lir.

Bencin v Jugoslaviji od včeraj dražji

Bencin v Jugoslaviji je od včeraj občutno dražji. Za liter super bencina je treba sedaj odšteti 700 dinarjev (prej 520), za liter navadnega bencina pa 670 dinarjev (prej 500). Ker ne vedo še za ceno bencina za tujce, ki so se doslej posluževali posebnih bonov Avtomoto saveza Jugoslavije, so včeraj Italijanom bencin računali po 345 lir. Prej je bencin stal za kupce iz Italije 245 lir.

Sicer pa so v Jugoslaviji že več časa govorili, da se bo bencin podražil iz dveh razlogov. Prvi je bil ta, da se je letos cena petroleja na svetovnem tržišču podražila, drugi pa, da so jugoslovanske rafinerije že več časa zahtevale podražitev, da bi dobile ustrezno povračilo za režijske stroške.

Sedaj velja tudi v Jugoslaviji poprečna evropska cena bencina, saj se ta giblje v vseh državah Zahodne Evrope, z izjemo Italije, od 350 do 400 lir.

Za Goričane bo cena jugoslovanskega bencina še vabljiva, saj ga bodo plačevali še vedno, ko jim bodo pošli boni proste cone, 155 lir manj kot v Italiji. Zmanjšale pa se bodo najbrž dolge kolone vozil z videmsko registracijo ob meji, ki smo jih bili vajeni videti v zadnjih mesecih. Za polnjenje tanka vozila je italijanski avtomobilist doslej prihranil nad 10.000 lir, odslej pa jih bo le 6.000. Seveda pa se bo «bencinski» izlet v Jugoslavijo še vedno izplačal.

V Gorici pa je cena bencinu proste cone še vedno 200 lir liter in zato lahko ugotavljamo, da smo srečni otok sredi drage Evrope. Sicer pa so v razširjenem odboru trgovinske zbornice že sklenili podražiti bencin na 230 lir in so pri tem upoštevali dosedanjo ceno jugoslovanskega bencina. Nova cena bencina proste cone bo stopila v veljavo takoj, ko jo bodo pristojna ministrstva odobrila. Skoro gotovo pa je, da bodo kmalu na trgovinski zbornici tudi to ceno «popravili», to se pravi podražili, ker bodo tudi ob tej priliki upoštevali novo podražitev v sosedni Jugoslaviji.

Istrski ezuli brez odbora?

V Gorici noče nihče od številnih istrskih ezulov, ki bivajo v našem mestu, kandidirati v pokrajinski odbor svoje organizacije ANVGD (Associazione nazionale Venezia Giulia e Dalmazia). V nedeljo je bil sklican občni zbor pokrajinske sekcije tega združenja, članov na občnem zboru je bilo zelo malo, nekdanjim istrskim beguncem, danes dobro umeščenim v goriški javni administraciji, pa ni uspelo nabrati ljudi, ki bi sestavili kandidatno listo.

Drugače je bilo pred tremi leti, ko se je na občnem zboru kar trlo ljudi. Takrat sta si stali nasproti dve kandidatni listi. Prvi je načeloval goriški župan Pasquale De Simone, izražala je v glavnem težnje demokristjanske in socialdemokratske stranke, zavzemala se je za nov prijem do Jugoslavije. Na čelu druge pa je bil dr. Ferruccio Veronese, ravnatelj goriške zveze obrtnikov, sicer pa takrat še pristaš liberalne stranke (kasneje, po podpisu sporazuma v Osimu pred koncem 1975 je zapustil liberalce in se približal fašistom), ki je vodil listo, v kateri so bili ljudje, ki so odklanjali vsak sporazum z Jugoslavijo in so težili k povratku državnih meja na Reko in morda še dlje. Takrat je za las zmagala De Simonova lista in organizacijo je goriški župan vodil tri leta. Sicer nekoliko v nasprotju z osrednjim vodstvom ANVGD, na čelu katere so demokristjanski poslanec Barbi in drugi njemu podobni.

Za sedanji kongres pa ni uspelo ne enim ne drugim dobiti dovolj ljudi za kandidatno listo odbornikov te organizacije v Gorici. Zaradi tega je De Simone odložil občni zbor na nedeljo, 6. marca, v upanju, da se do takrat kaj spremeni. Sicer pa grozijo s komisarsko upravo tudi v tej organizaciji.

Prešernova proslava v Dolu

Tudi Doljani bodo s prireditvijo počastili letošnji slovenski kulturni praznik. V soboto, 5. t.m., bodo v prostorih osnovne šole na Palkišču pripravili Prešernovo proslavo, s sodelovanjem domačega pevskega zbora Dol - Poljane, ki ga vodi Pavlina Komelova in nastopom mladih recitatorjev. Na sporedu pa bo tudi priložnostni govor.

Prireditev bo ob 20. uri.

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICO

V GOSTIŠČU LANTERNA D'ORO

Razstava goriške slikarke Marije Gracije Peršolje

O mladi slikarki Mariji G. Peršolji ve zaenkrat povedati več tuja kot pa domača kronika. Iz kataloga k pričujoči razstavi razberemo podatke o njenih skupinskih in zasebnih razstavah: ogla šala se je pretežno v Milanu, Trevisu in v Furlaniji, in to v zadnjih treh letih. Šele pretekli mesec je razstavila v goriški galeriji «Il torchio» dober ducat slik in risb in se tako prvič predstavila domačemu občinstvu. V gostišču «Lanterna d'oro» je za to priložnost razobesila lepo število olj, risbe pa so ostale tu le bežen oklepaj.

Na prvi pogled zgleda njena pokrajina, tako po občutju kot po stilnem izhodišču res nekam romantična, vendar pa posegajo vmes že tudi druge «strune»: videti je, da se ta mlada slikarka šele oblikuje. Impresionistične stilne komponente se namreč tu prepletajo zdaj z ekspresionističnim naglasom zdaj z nadrealističnimi «pobegi». Očividno gre za vzorce, na katere se slikarka sklicuje pač tako, kakor jih ji je posredovala šola. Vendar pa je v tem neenakem razporedu slik opaziti intenzivno iskanje lastnega ustvarjalnega jaza. Glavno gibalo je pri tem snovanju precejšnja «čustvena oprema»: zaenkrat še kar prepričljiva, še posebno v težnji po pobegu iz vsakdanjosti. Nosilec te težnje je vselej ženska figura: nekam nedorasla, nebogljena in vidno zbegana tava v indiferentnem prostoru in pred sebój ima neskoncno pot v neznano. Pot pa vodi po pusti, povečini pobledeli ravnini. In konec poti zgleda biti ponekod žgoč zaton, prav tako porjavel.

Če upoštevamo, da gre za ustvarjalko, ki šele dozoreva, smemo pričakovati, da se bo «osnutek» njenega koncepta, kakršen se razodeva na tej razstavi, bogato in zanimivo razvijal. Terjal bo seveda neprestanega poglabljanja, sicer je nevarno, da se bo zasedel v ilustrativnost.

m. r.

Vest iz bolnišnice

Med igro se je 14-letna dijakinja Angela Pipan iz Devina poškodovala, zaradi česar so jo odpeljali v tržiško bolnišnico. Tu so ji ugotovili možganski pretres in lažje poškodbe po telesu. Ozdravela bo v 10 dneh.

POPRAVEK

V nedeljski številki našega dnevnika je na goriški strani v članku o društvu slovenskih lovcev prišlo do neljube napake. Tiskarski škrat je namreč zamenjal številke. V društvu je zaenkrat včlanjenih 130 lovcev in ne 630, kakor je navedeno v članku. Prosimo za razumevanje.

Predavanja

V okviru ciklusa vzgojnih predavanj bo danes zvečer ob 20. uri v sovodenjskem Kulturnem domu predavanje na temo «Puberteta in njene značilnosti — vzgoja v puberteti».

Razna obvestila

VZPI—ANPI obvešča, da se lahko tudi nekdanji borci onstran meje udeležijo izleta bivših partizanskih borcev, ki bodo z ladjo obiskali ozne kraje vzdolž jugoslovanske obale. Kdor se hoče udeležiti izleta (od 1. do 5. aprila), naj svojo prijavo posreduje uradu Zveze borcev v Novi Gorici. Cena izleta je 155.000 starih dinarjev.

Razstave

V galeriji Il Torchio so sinoči odprli razstavo slikarke Martine Dal Rio; odprta bo do 15. marca.

Kino

Gorica

VERDI 20.30 Nastop gledališke skupine iz Parme z delom «Il re è nudo».
CORSO 17.00—22.00 «Cassandra Crossing». S. Loren in Burt Lancaster. Barvni film.
MODERNISSIMO 17.00—22.00 «Il flauto magico». J. Koestlinger, I. Urrila
CENTRALE 17.00—21.30 «La scarpetta e la rosa». R. Chamberlein in G. Craven. Barvni film.
VITTORIA 17.00—22.00 «Malia» T. Ferro in C. De Carolis. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Tržič

EXCELSIOR 16.30—22.00 «Bool, il saccheggiatore. Barvni film.
PRINCIPE 16.30—22.00 «Banca di Monatte.

Nova Gorica in okolica

SOČA «Polnočne strasti», italijanski film ob 18.00 in 20.00.
SVOBODA «Alfie darlyng» — angleški film ob 18.00 in 20.00.
DESKLE «Goldfinger», ameriški film ob 17.00 in 19.30.

Prispevki

Namesto cvetja na grob bivšemu predsedniku nadzornega odbora Francu Simčiču, daruje Podporno društvo za Goriško 20.000 lir za Dom Andrej Budal v Štandrežu.

NOVO ZDRUŽENJE JE DEJANSKO ZAŽIVELO

ASSONAUTICA ZA KREPITEV POMORSKEGA TURIZMA

V pripravi prospekt, namenjen turistom, ki z jahtami obiščejo kraje ob naši obali - Na prihodnji prireditvi Espomego zborovanje o opremljenosti pristanišč v deželi

Lani, približno pred šestimi meseci, so ustanovili posebno združenje «Assonautica» s sedežem pri posebni ustanovi za tržiško pristanišče in pravnim sedežem pri goriški trgovinski zbornici. Ob ustanovitvi so si člani združenja postavili nekatere pomembne cilje: usklajevanje med posameznimi proizvodnimi dejavnostmi v zvezi z gradnjo in oskrbovanjem turističnih plovil, opravljanje informativne službe za domače in tuje turiste, povezovanje z drugimi podobnimi združenji. Te cilje so si postavili z namenom, da se poveča obseg pomorskega turizma v naši deželi in še posebej v goriški pokrajini, ki ima za to zelo ugodne pogoje. Nahaja se namreč na zemljepisno in turistično zelo zanimivem področju. Združenje je bilo ustanovljeno na pobudo goriške trgovinske zbornice in je že začelo uresničevati nekatere pobude. V kratkem bodo izdali turistični prospekt, v katerem bodo predstavili zanimivosti naše pokrajine: namenjen je tistim gostom, ki bodo s svojimi plovili pristali v Tržiču, Gradežu ali kje v bližini.

Po drugi strani pa bi radi pridobili za sodelovanje vse tiste gospodarske dejavnike, ki so kakorkoli povezani s to turistično dejavnostjo: športna združenja, jadralne šole, delavnice za popravilo plovil, potovalni uradi in hoteli itd.

V prihodnjih dnevih bodo poslali vsem posebne vprašalne pole, za zbiranje podatkov, ki jih bodo potem vključili v turistični prospekt. V okviru prihodnje prireditve Espomego pa bo Assonautica pripravila zborovanje o opremljenosti pristanišč v naši deželi.

Pomorskemu turizmu je treba posvetiti več pozornosti in vsekakor podpirati vse možnosti razvoja. Prav zaradi tega je bilo ustanovljeno tudi združenje Assonautica.

Praznik žena bo v društvenih prostorih v soboto, 12. t.m., pripravilo tudi prosvetno društvo Vipava na Peči. Domačinke so vabljene, da se praznika udeležijo v največjem številu.

Zaradi del zaprte ulice v Ločniku

Zaradi nujnih vzdrževalnih del na zavarovanih železniških prehodih v Ločniku, bodo v prihodnjih dneh zaprte za ves promet nekatere ulice na tem območju. Danes bo zaprta Ulica Concordia, jutri Ulica Sartorio, 4. marca Ulica Romana in 5. marca Ulica San Roc di Luzinis.

Pismo uredništvu

Od Igorja Komela iz Gorice smo prejeli naslednje pojasnilo, ki ga je poslal v objavo tudi Katoliškemu glasu:

«V zadnji številki Katoliškega glasa sem v rubriki «Bralci pišejo» zasledil članek z naslovom «O Cankarjevem pogrebu», ki ga je podpisal Igor Komel. Pojasnjujem, da nisem jaz avtor tega članka.»

IGOR KOMEL, predsednik Mladinskega krožka - Gorica in član glavnega odbora SKGZ

Gorica, 1. marca 1977

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Villa S. Giusto, Korzo Italia 244, tel. 83538.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna «Al Redentore» Ul. Fratelli Roselli 23, tel. 72340.

Zasebni avtoprevozniki zasedali v Mestrah

Prejšnji teden so se sestali v Mestrah, na sedežu tamkajšnjega združenja obrtnikov, predstavniki zasebnih avtoprevoznikov iz naše dežele, Veneta in Južne Tirolske. Ocenili so potek protestne akcije 12. februarja, ki je lepo uspela ter ponovno opozorili na nerešena vprašanja. Na seji so sklenili, da bodo takoj zahtevali vrsto sestankov s parlamentarci iz posameznih dežel, s parlamentarnimi komisijami, ki so pristojne za prevoze, z ministrom za prevoze, in za finance ter s parlamentarnimi finančnimi komisijami. Kolikor omenjene zahteve ne bodo sprejete, so avtoprevozniki odločeni začeti stavko, kar bo najbrž povzročilo precejšnje zastoje (in škodo) v prometu.

Praznika žena v Pevmi in na Peči

Prosvetno društvo Naš prapor bo letos prvič pripravilo praznik žena, ki bo v soboto, 12. t.m., od 20. ure dalje v prosvetni dvorani v Pevmi. Poleg običajne družabnosti bodo za vse udeležence pripravili tudi večerjo.

Prireditelji obveščajo vse, ki bi se radi udeležili praznika žena v Pevmi, naj se vpišejo v trgovini jestvin v Pevmi, pri Štefaniji Bensa, Miri Sošol (Pevma), Pepci Pintar, Štefaniji Gravner (Oslavje) ter pri Vereni Buzzi (Štmaver). Vpisovanje sprejemajo do četrtka, 10. marca.

V PRIREDBI AGRITURISTA

TEKME S TERENSKIMI VOZILI 12. MARCA V NAŠIH BRDIH

Proga bo speljana od Dolenj do Števerjana

Poročali smo že, da bo združenje Agriturist priredilo v soboto, 12. marca, v naših Brdih, v sodelovanju s konzorcijem za zaščito tipičnih briških vin in goriškim avtoklubom, rally terenskih vozil na področju od Dolenj do Števerjana. Za stvar je dal pobudo agilni deželni predsednik Agriturista odv. Formentini, v pripravljalnem in organizacijskem odboru so funkcionarji turističnega in kmetijskega področja.

Predvidevajo, da pride na to manifestacijo okrog petdeset terenskih vozil iz naše dežele in morda tudi iz Veneta. Sodelovala bodo tudi nekatera podjetja, ki prodajajo ta vozila, saj pomeni ta manifestacija zanje precejšnjo reklamo.

Proga bo dolga približno sto kilometrov. Čudno se to zdi, saj je razdalja med Dolenjami in Števerjanom veliko manjša. Ob 13.30 se bodo tekmovalci zbrali na dvorišču zadružne kleti v Krminu, za tem bodo šli proti Dolenjam, od tod bo kolona krenila na tekmovalni teren ob 14.30. Prihod v Števerjan, na glavni trg, je predviden za okrog 18. ure. Na poti bodo vozila šla tako po cestah kot po kolovozih ali celo kar po travnikih, ob tekmovalni progi bodo kontrolne postaje, kjer bodo tekmovalci dobili tudi v dar kmečke pridelke.

Naslednjega dne pa bo v Formentinijevem parku v Števerjanu razstava zadnjih modelov terenskih vozil evropske in ameriške proizvodnje. Kdor namerava sodelovati, naj se javi pri Agrituristu v Gorici, Korzo Italia 17, do 11. marca.

Obvestilo EPT

Združenje lastnikov hotelov in drugih javnih lokalov iz Vidma bo v kratkem izdalo zanimivo brošuro, ki bo obsegala podrobnosti o krajevni gastronomiji. Goriška pokrajinska turistična ustanova obvešča vse lastnike lokalov, ki bi želeli vključiti ime svojega lokala v to brošuro, naj se zglasijo na sedežu EPT, Ul. Mazzini 2, najkasneje do sobote, 5. t.m.

V okviru preureditve občinskih sedežev delavskih uradov, je pokrajinski urad za delo sporočil, da bo od 10. marca urad iz Špetra ob Soči premeščen v Foljan, sedež iz Dolenjega pa od 14. marca premeščen v Krmin.

V OKVIRU DEŽELNEGA NAČRTA

V Krminu se je začel tečaj telesne vzgoje za učitelje

Dopolnilno izobraževanje zaenkrat samo poskusno - V goriški pokrajini bodo pripravili enajst tečajev - enega tudi v slovenščini

V ponedeljek popoldne se je na osnovni šoli «I. Nievo» v Krminu, začel 1. izpopolnitveni tečaj telesne vzgoje za osnovnošolske učitelje, ki ga prireja dežela. Pred samim pričetkom predavanj je bila krajša svečanost, na kateri so spregovorili didaktični ravnatelj Tamburini, ki je pojasnil namen in cilje tečajev, ki jih bodo priredili tudi drugod; šolski skrbnik dr. Imbriani pa je pohvalil predvsem številno udeležbo (prisotnih je bilo 70 učiteljev s krminskega območja), medtem ko je deželni odbornik Renato Bertoli govoril o didaktičnem materialu, ki ga je dala na razpolago dežela. Na tem mestu moramo pojasniti, da so tečaji za osnovnošolske učitelje poskusnega značaja ter so jih zaenkrat uvedli samo v Furlaniji - Julijski krajini. O pomenu primerne telesne vzgoje v osnovnih šolah pa je spregovoril prof. Arrigo Marri, svetovalec za telesno vzgojo in športne dejavnosti. V goriški pokrajini bodo v okviru deželnega načrta pripravili skupaj 11 tečajev. Od teh bo eden v slovenščini, namenjen učiteljem, ki poučujejo na osnovnih šolah s slovenskih učnim jezikom.

Včeraj - danes

Iz goriškega matičnega urada

RODILA STA SE: Alessandro Visintin in Willy Spada.

UMRLI SO: 78-letna upokojenka Ernesta Petrovi, 74-letni upokojenec Romeo Radin, 49-letni mizar Bruno Russian, 69-letni kirurg Bruno Krainer, 51-letna učiteljica Margherita Tavano por. Blessi, 84-letna upokojenka Giulia Granzini vd. Bilena, 78-letni upokojenec Salvatore Verone, 57-letni učitelj Sergio Fasiolo, 54-letna Antonina Barbarino vd. Šušteršič, 82-letni upokojenec Enrico Soranzo, 66-letna gospodinja Albina Paoletti vd. Susič, 82-letni upokojenec Antonio Battistella.

Zavodni svet nižje srednje šole «Ivan Trinko» v Gorici, izreka globoko sožalje ravnateljici Rožici Lojkovi—Simčičevi ob izgubi dragega očeta.

Podporno društvo za Goriško izraža prizadeti družini sožalje ob izgubi FRANCA SIMČIČA dolgoletnega predsednika društvenega nadzornega odbora.

PRAV V TEH DNEH PRED 34 LETI NA NORVEŠKEM

NAPAD NA NACISTIČNO TOVARNO «TEŽKE VODE»

Prva skupina diverzantov ni imela sreče - Drugi napad je uspel, vendar je morala nato priti še jata ameriških bombnikov - Zadnja, dokončna diverzija

Proti koncu druge svetovne vojne so voditelji nacistične in fašistične stranke tolažili svoje čedalje bolj obupane pristaše, da bo vojno vendarle dobila Nemčija, ker da se pripravlja neko strahotno orožje, ki da bo sprevrglo razmerje na bojiščih in v odnosu sil. V resnici bi do tega bilo prišlo, kajti prvo atomsko bombo so sicer uporabili Američani 6. avgusta 1945, ko so jo odvrgli na Hirošimo, toda tudi nacisti so pripravljali to strahotno orožje in bi ga bili morda tudi «pravočasno» dokončali, če bi prav zadnji dan februarja 1943 skupini junaških diverzantov ne uspelo uničiti «tovarne težke vode» v neki soteski na Norveškem. Bilo je to torej pred točno 34 leti. Ker gre za zgodovinski dogodek, se bomo ob njem ustavili, da si ga ogledamo pobliže, tako kot so ga doživljali ljudje, ki so pri tej diverzantski akciji sodelovali.

Knut Haugland je danes direktor muzeja norveškega odporniškega gibanja v stari trdnjavi Akershus. Nekoč, pred 35 leti so v tem zaporu bili člani norveškega odporniškega gibanja. Danes je to lepo urejen muzej, ki ga vodi bivši norveški diverzant in nato major norveške vojske. Bivši major Knut Haugland rad pripoveduje o tej preteklosti Norveške in vztrajno zbira dokumente, ki govorijo o norveškem odporu proti petletni nemški okupaciji. Najraje pa govori o uničenju tovarne «težke vode» v Rjukanu, to se pravi o eni najpomembnejših diverzantskih akcij, saj je ta akcija povsem prekrižala Hitlerjeve načrte in preprečila, da bi nacistična Nemčija prišla do atomske bombe. O tem Knut Haugland pravi:

«Naša diverzantska skupina je bila najprej na urjenju za diverzantske akcije na Angleškem in ko je britansko vojno ministrstvo zvedelo od naših obveščevalcev, da so nacisti podeseterili proizvodnjo «težke vode» in prešli s prejšnjih 500 na 5 tisoč kg in da «težko vodo» v vsej naglici prevažajo v nemške laboratorije, je Churchill ukazal, da je treba tovarno uničiti. In že v maju 1942. leta so se spustili s padali z menoj na Norveško trije moji tovariši in sicer Jans Anton Poulson, Arne Kjelstrup in Klaus Helberg. Bili smo predhodnica za poznejšo akcijo «Fersmen». Dva bombnika vrste «halifax» sta do planote Hardanger privlekla za seboj dve jadralni letali, na katerih je bilo 68 prostovoljcev, pripadnikov britanskih inženirskih enot. Ti bi bili morali napasti tovarno in uničiti vse naprave za elektrolizo. Žal, pa je šlo vse narobe. Ker sta letali leteli zelo visoko, sta se vrvi, na katerih sta bili pripeti jadrali, zmrznili. Zaradi tega sta se jadralni letali raztreščili na tleh in je pri tem veliko ljudi izgubilo življenje, preostale diverzante so Nemci ujeli in jih pobili.»

Omenjeni trije diverzanti, ki jih je vodil poznejši major Knut Haugland, pa so še nadalje ostali kot nekakšna predstraža na planoti Hardanger. Čakali so nova navodila in se borili z neverjetnimi težavami. Ker je napetost v akumulatorjih ošibela, so s težavo prišli v radijski stik z Londonom. In tudi hrane jim je primanjkovalo. Medtem pa so v zavezniškem vrhovnem štabu pripravljali novo operacijo, ki so ji nadeli ime «Gunnerside». Priprave so se zavlekle za osem mesecev.

Knut Haugland glede te akcije pravi:

«Osebno nisem sodeloval v napadu na tovarno «težke vode», pač pa mi je bila dodeljena naloga, da sem bil ves čas v radijski zvezi s centralo v Londonu. In tudi po akciji sem moral ostati «na terenu», to se pravi v okupirani domovini zaradi drugih nalog, ki mi jih je poverilo poveljstvo.»

Bivši major Haugland takole nadaljuje svoje spomine na one dni:

«Ko danes, po tolikih letih, razmišljam o tej akciji, imam o njej svoje mnenje. Predvsem ni nihče izmed nas imel tedaj niti pojma, kolikšne važnosti je ta tovarna za naciste. Z druge strani se vsaj meni zdi, da je bil podvig, ki smo ga napravili, izjemen sportski ali bolje alpinistični podvig. Šlo je za izredno pogumno in hkrati zahtevno nalogo, ki je od vsakega posameznika zahtevala izjemno fizično kondicijo. Mi smo mogli nalogo izvesti predvsem zato, ker so bili vsi člani skupine strastni alpinisti in odlični smučarji. Za nas ni bila nikakršna posebna težava, če smo morali nekaj noči zapored prespati v spalnih vrečah sredi norveške zime na prostem, v snegu. Za nas ni bila neka izjemna težava v enem dnevu napraviti tudi 100 km na smučeh. Pozneje, po osvoboditvi, sem večkrat prebiral opise te akcije in marsikdo je dal svoje mnenje o tem. Film, ki so ga napravili Američani o tej akciji s samim Kirkom Douglasom, kot sem že omenil, ne ustreza resnici. Tudi knjiga, ki jo je o tej akciji napisal Howard Kimmeldorf, ne ustreza resnici. Ta knjiga je bila celo prevedena v norveščino in je bila v Norveškem kar dobro sprejeta, vendar ne ustreza resnici. Knjiga je bila celo prevedena v angleščino in je bila v Angliji kar dobro sprejeta, vendar ne ustreza resnici. Knjiga je bila celo prevedena v nemščino in je bila v Nemčiji kar dobro sprejeta, vendar ne ustreza resnici. Knjiga je bila celo prevedena v ruščino in je bila v Rusiji kar dobro sprejeta, vendar ne ustreza resnici. Knjiga je bila celo prevedena v japonščino in je bila na Japonskem kar dobro sprejeta, vendar ne ustreza resnici. Knjiga je bila celo prevedena v slovenščino in je bila v Sloveniji kar dobro sprejeta, vendar ne ustreza resnici. Knjiga je bila celo prevedena v hrvaščino in je bila na Hrvaškem kar dobro sprejeta, vendar ne ustreza resnici. Knjiga je bila celo prevedena v srbohrvatščino in je bila v Srbiji kar dobro sprejeta, vendar ne ustreza resnici. Knjiga je bila celo prevedena v makedonščino in je bila v Makedoniji kar dobro sprejeta, vendar ne ustreza resnici. Knjiga je bila celo prevedena v bosanščino in je bila v Bosni kar dobro sprejeta, vendar ne ustreza resnici. Knjiga je bila celo prevedena v albanščino in je bila na Albanskem kar dobro sprejeta, vendar ne ustreza resnici. Knjiga je bila celo prevedena v turščino in je bila v Turčiji kar dobro sprejeta, vendar ne ustreza resnici. Knjiga je bila celo prevedena v arabščino in je bila v Arabiji kar dobro sprejeta, vendar ne ustreza resnici. Knjiga je bila celo prevedena v hebrejščino in je bila v Izraelu kar dobro sprejeta, vendar ne ustreza resnici. Knjiga je bila celo prevedena v kitajščino in je bila na Kitajskem

KOLESARSTVO — PO ŠTIRIH ETAPAH

F. MAERTENS OSVOJIL DIRKO PO SARDINIJI

Zmagovalec zadnje etape je bil Van Linden

PORTO TORRES, 1. — Mednarodna kolesarska dirka po Sardiniji se je zaključila s popolnim zmagoslavjem Belgijcev. Tako v zadnji etapi, kot na končni skupni lestvici so osvojili prva tri mesta.

Lestvica 4. in zadnje etape:

1. Van Linden (Bel.), ki je prevozil 170 km dolgo progo v 4.48'32" s p.h. 35,326 km na uro

V njegovem času so prispeli na cilj še:

2. Maertens (Bel.)
3. De Vlaeminck (Bel.)
4. Basso (It.)
5. Knudsen (Norv.)
6. Gavazzi (It.)
7. Sercu (Bel.)
8. Tosoni (It.)
9. Parecchini (It.)
10. Ceruti (It.)
36. Merckx (Bel.)
54. Gimondi (It.)

Končna skupna lestvica:

1.	Maertens (Bel.)	16.58'54"
2.	Van Linden (Bel.)	zaost. 2"
3.	Sercu (Bel.)	3"
4.	Knudsen (Norv.)	18"
5.	De Vlaeminck (Bel.)	20"
6.	Basso (It.)	23"
7.	Vicino (It.)	
8.	Saronni (It.)	
9.	Gavazzi (It.)	
10.	Bergamo (It.)	

NOGOMET

EVROPSKI POKALI

Danes igrata tudi Napoli in Juventus

V četrtfinalu evropskih nogometnih pokalnih tekmovanj bodo danes na sporedu ta srečanja:

POKAL PRVAKOV

Bayern (ZRN) - Dinamo Kijev (SZ)
St. Etienne (Fr.) - Liverpool (VB)
Borussia (ZRN) - Bruges (Belgija)
Zürich (Švica) - Dynamo Dresden (Vzh. Nemčija)

POKAL POKALOV

Levski Spartak (Bolgarija) - Atletico (Španija)
Anderlecht (Belgija) - Southampton (Vel. Britanija)
MTK (Madž.) - Hamburg (NDR)
Slask (Poljska) - Napoli (Italija)

POKAL UEFA

Atletico Bilbao (Španija) - Barcelona (Španija)
Queens Park Rangers (VB) - AEK (Grčija)
Magdeburg (NDR) - Juventus (It.)
Feyenoord (Niz.) - Molenbeek (Bel.)

KOŠARKA — V PRVENSTVU KADETOV

Pomanjkljiva igra v obrambi pokopala peterko Kontovela

Bor se je Servolani krepko upiral, kljub temu pa je moral položiti orožje

Flaminio — Kontovel 100:98 (50:60)

FLAMINIO: Flaminio 7, Giraldi 18, Stebel 20, Franco 4, Giberna 2, Peresson, Tamai 6, Fanelli, Santin 6, Dudide 37.

KONTOVEL: Udovič 6, Kneipp 12, Ivo Starc 2, Klavdij Starc 22, Trevisan, Čuk 20, Ban 36, Perini, Prašelj.

PROSTI METI: Flaminio 12:19, Kontovel 16:34.

PON: v 40. min. Klavdij Starc.

SON: Flaminio 25, Kontovel 21.

SODNIK: Deško.

Kontovelci so morda nepričakovano zgubili tekmo s Flaminiom, ki je sicer odlična ekipa, vendar so tudi tokrat naši fantje dokazali, da so precej boljše moštvo. V nedeljo pa je popolnoma odpovedala obramba, katero Kontovelci vestno trenirajo že pet mesecev. Nasprotniki so neverjetno prodirali proti košu, obrambni igralci pa so stali kakor pribiti na svojem mestu. Res je bilo trenerju Brumnu žalostno gledati, kako v eni sami tekmi lahko splahni delo nekaj mesecev.

Kontovelci so takoj prevzeli vodstvo. Stalno so vodili z desetimi koši razlike in kljub slabi obrambi je izgledalo, da je dvoboj osvojen. Dobro je igral Ban. Spretno je izkoriščal lepe žoge, ki so mu jih soigralci pošiljali. Tako je dosegel v prvem delu 26 točk. Čuk je neprestano osvajal odbite žoge, K. Starc pa je dobro režiral igro. Skratka, ni bilo niti tako slabo.

V drugem polčasu pa se je začela mučna katastrofa. V tretji minuti je bil rezultat 66:50. Srečanje je bilo praktično že osvojeno. Tedaj pa je nastopila kriza v napadu, Tržačani so kmalu nadoknadili na 66:60. Predstavniki Flaminia so igrali zelo zagrizeno; so pač igrali vse na vse. Proti taki obrambi naši fantje niso vedeli kaj napraviti. No, končalo se je slabo. Nepazljivost v obrambi in štiri slabe odločitve sodnika Deška v zadnji minuti ter večja želja do zmage predstavnikov Flaminia so botrovale k drugemu, sicer nepričakovanemu porazu slovenskega moštva.

V nedeljo bo končno toliko pričakovan derbi Kontovel - Hurlingham (Pallacanestro Trieste). Kontovelci so za to tekmo zadnja dva meseca trenirali skoraj vsak dan in so sedaj v idealnem psihičnem stanju. Igrali bodo namreč vse na vse; če izgubijo, je vseh njihovih upov morda konec.

I. S.

Bor — Servolana 70:99 (34:54)

BOR: Koren 4, Slobec 10, Jančar 2, Mazzucca 12, Dovgan 17, Mesesnel 22, Pegan, Gombač, Zubalič 3, Brana.

SERVOLANA: Cattaruzza 2, Schillani 6, Vignetti 5, Pellan 12, Carta 6, Crevatin 26, Apollonio 17, Rossi 15, Macuz 8, Pinzelli 2.

SODNIKA: Gilleri in Pittana.

PM: Bor 10:16, Servolana 11:29.

PON: Dovgan in Slobec (Bor).

V telovadnici v Ul. Caravaggio so se Borovi kadeti srečali z igralci Servolane in spet so kljub porazu s prikazano igro popolnoma zadovoljili. Srčno so se namreč borili proti precej višjemu nasprotniku in so se mu tudi uspešno upirali.

Že v prvih minutah so borovci dokazali, da se bodo uspešno borili. Pod košema so bili sicer v majhnem zaostanku, zaradi česar so pobrali malo žog, na vseh ostalih poljih pa so kljubovali nasprotniku. Do 9. minute je bil rezultat izenačen, takrat pa so borovci nekoliko popustili, saj je bil ritem res silovit.

Drugi polčas se je za borovce začel uspešneje, kot je potekal prvi. «Plavi» so namreč z res dinamično igro v napadu in obrambi pregazili nasprotnika in se mu tako približali na osem točk. Žal, pa naši fantje niso utegnili zdržati takega ritma skozi vso tekmo. Začeli so grešiti podaje in mete, zato se je trener poslužil raznih menjav, igra pa se kljub temu ni izboljšala. «Plavi» so zaigrali bolje le ob koncu polčasa, ko so spet pokazali, česa so zmožni. Končni rezultat je bil tako 70:99 za Servolano.

V tej tekmi je treba pohvaliti prav vse igralce, še posebej pa velja omeniti igro Marka Zubaliča, ki je res prijetno presenetil.

Meko

V 1. SLOVENSKI LIGI

Sežanci so prvič zmagali v gosteh

Ježica — Kras 76:78

JEŽICA: Petrin 2, Komat 7 (1:1), Lebar 13 (3:4), Križaj 17 (5:7), Zaloker 14 (2:3), Premrl 14 (2:2), Jesih 8, Rožič 3 (3:6).

KRAS: S. Brezec 4, Novak 2, H. Brezec 31 (7:9), Zaro 9 (3:3), Tavčar 5 (1:1), Kobe 10 (2:2), Žiberna 2, Katonar 15 (5:5).

ON: Ježica 26, Kras 18.

PON: Komat 34, Lebar 38, Katonar 39.

PM: Ježica 16:23, Kras 18:20.

SODNIKA: Kolenda (Škofja Loka) in Vičić (Ljubljana).

GLEDALCEV: 50.

Sežanskemu Krasu je v tem kolu uspelo zmagati v gosteh in si tako pridobiti dve točki, na kateri ni niti najmanj računal.

Tekma na Ježici je imela razburljiv finiš. Potem ko je bila ves čas izenačena, je Sežancem uspelo v 39. min. povesti s 74:70, vendar so domačini rezultat še v isti minuti izenačili. Dvometraš H. Brezec, ki je med tekmo gospodaril pod obema košema, je v zadnji minuti svoje moštvo zopet povedel. Devet sekund pred koncem je domačinu Rožiču uspelo izsiliti osebno napako in rezultat izenačiti na 76:76. V zadnjem hitrem napadu je S. Brezcu nekaj sekund pred znakom sirene za konec tekme uspelo zadeti koš in prinesti prvo zmago Sežancem na tujem.

OSTALI IZIDI

Elektra - Domžale	94:71
Branik - Jesenice	69:68
Fructal - Vrhnika	79:87
Rudar - Trnovo	100:77
Pomurje - Dolenjska	58:63

LESTVICA

Domžale 26, Dolenjska, Branik 20, Rudar, Elektra 18, Fructal, Trnovo, Kras 14, Ježica 12, Vrhnika 12, Jesenice 8, Pomurje 4.

DAŠ

TENIS

Na mednarodnem teniškem turnirju v Detroitu je zmagala Čehoslovakinja Navratilova.

NOGOMET — V PRVENSTVU KADETOV

V slovenskem derbiju Zarja - Vesna so tokrat slavili zmago Bazovci

Husu, Kralj, Grgič in Košuta so bili najboljši na igrišču

Zarja — Vesna 3:0 (2:0)

ZARJA: Jakomin, Počkar, Dušan Grgić, Franko, Petretić, Peroša, Kuret, Kralj (Krasna), Husu (Bonazza), Terčon in Ivo Grgič.

VESNA: D. Košuta I., Fabbro, Alessio, D. Košuta II., Zucca, Slatič, Pipan, Dagri, Guštin, Sassi, Pavel Košuta.

STRELCI: v 10. min. p.p. Kralj, v 25. min. p.p. Kuret, v 30. min. d.p. Terčon.

PRIPOMBE: v 35. min. d.p. izključen Fabbro zaradi žalitve sodnika in v 40. min. d.p. izključen Počkar zaradi dveh opominov.

Zarja je gladko premagala kriško Vesno in se s tem oddolžila za poraz (3:2), ki ga je utrpela v prvem delu prvenstva. Kriški igralci, ki preživljajo trenutno krizo, so prišli v Bazovico z namenom, da odnesejo zarjanom vsaj točko. Vendar niso mogli biti kos premočnim domačinom. Po sodnikovem žvižgu se je Zarja podala v napad in že v 10. min. povedla s Kraljem, ki je žogo, odbito od prečke, poslal v vrata Košute. Po golu je Vesna hotela reagirati vendar sredina igrišča ni bila dovolj zanesljiva pri organizaciji napadov. Tako so se Bazovci ponovno spravili v napad in resno ogrožali vratarja gostov. Po osebni akciji Husuja je Kuret v 30. min. podvojil in s tem dal Zarji možnost, da zanesljivo osvoji obe točki.

V drugem polčasu se stanje na igrišču ni spremenilo. Nasprotno, Bazovci so še intenzivneje napadali in v 17. min. zadeli prečko z Ivom Grgičem. Igra je postajala vedno bolj groba in zaradi prekrška nad Husujem v kazenskem prostoru je sodnik dosodil enajstmetrovko v korist Zarje. Streljal je Husu vendar je žoga zadela obe vratnici ne da bi prekoračila črto gola. Kljub temu so bili zarjani še enkrat uspešni v 30. min. ko je Terčon dobro izvajal prosti strel s kakih 25 metrov in v tretje presenetil Košuto. Sledili so še napadi s strani Zarje vendar je prečka ponovno prekrižala načrte bazovskemu napadalcu. Tako se je tekma končala. Zarja je z boljšo igro na sredini igrišča praktično diktirala tempo srečanja, katerega kriški igralci niso mogli vzdržati.

Kot pri vsakem derbiju je tudi tu prišlo do grobe igre in sodnik je kar petkrat pokazal rumen karton, dvakrat pa rdečega.

S to zmago so si Bazovci nekoliko opomogli ter so se rešili krize slabih nastopov (7) in remijev (7). Križani pa so trenutno v krizi. Upajmo, da je le prehodna, ki pa utegne resneje ogrožati položaj kriške ekipe na lestvici. Z igro so predvsem zadovoljili Husu, Kralj in Ivo Grgič, požrtvovalno pa je zaigral tudi Pavel Košuta.

KAAL

NARAŠČAJNIKI

Primorje — Giarizzole 0:3 (0:0)

PRIMORJE: Adamič, Suc, Cattonar, Andreini (Majovski), Zupin, Čok, Lanza, Rupel, Štoka, Terčić, Briščik (Milič).

Po skoraj dvomesečnem premoru (zaradi slabih igrišč) so naraščajniki Primorja ponovno nastopili in sicer proti solidni ekipi Giarizzole, ki je s Proseka zasluženo odnesla obe točki. Prosečani so bili kos močnejšemu nasprotniku samo v prvem polčasu, v drugem pa so popolnoma odpovedali. Na dan je prišla utrujenost, kar so gostje zelo dobro izkoristili in bili uspešni trikrat. Pri Primorju se je najbolje izkazal Zupin.

H.V.

Muggesana — Breg 4:0

BREG: Mauri (Smotlak), Mahnič, Sancin, Smotlak S., Ražem, Pavletič, Kalc (Kocijančič), Zonta, Prašelj, Bandi, Kalin (Kraljič).

V gosteh so Brežani zapustili igrišče poraženi, vendar izid vara, kajti potek srečanja je bil zelo uravnovešen, do odstopa poškodovanega Kalina, ki je bil primoran zapustiti igrišče zaradi izpaha rame. Obe postavi sta imeli enake možnosti in so «plavi» kar čvrsto pritiskali na nasprotna vrata. Morda je odločilno vplivala na srečanje predolga odsotnost z igrišč in vključitev v postavo nekaterih mlajših igralcev.

Kljub porazu so naši fantje pokazali borbenost in tudi nekaj zelo lepih akcij, ki pa se niso srečno zaključile.

JOLO

NAJMLAJŠI

Primorje — Giarizzole 0:4 (0:2)

PRIMORJE: S. Sedmak, Blažon, Liva, Ražem, Micheli, Bukavec, Čelea, Racman, Tognetti, Meden, A. Sedmak.

Najmlajši predstavniki Primorja so doživeli proti močnejši ekipi Giarizzol hud poraz. Čeprav je zmaga Tržačanov zelo visoka, «rdeče-rumeni» niso zaslužili takega poraza, saj so pokazali nekaj res lepih akcij (čeprav strelov v vrata niso dali). Bolj izkušeni in telesno bolje pripravljeni nogometaši Giarizzol so nadigrali Prosečane predvsem na sredini igrišča. Prvi polčas se je končal z dvema goloma prednosti gostov, ki so v nadaljevanju brez težav bili uspešni še dvakrat.

H.V.

ZAČETNIKI

Primorje — Blue star 7:0 (3:0)

PRIMORJE: Bukavec, Tafuro, Ulivetti, E. Fonda, Milić, Candotti, Sferca, Huez, Košuta, T. Fonda (Rustja) in Brizzi.

STRELCI: 4 Košuta, Candotti, Brizzi in Huez vsak po enega.

Na domačih tleh so «rdeče-rumeni» s teniškim rezultatom odpravili razmeroma šibko ekipo Blue Star. Sam rezultat jasno kaže dejansko stanje na igrišču. Prosečani so že od samega začetka prevzeli igro v svoje roke in so popolnoma gospodarili na igrišču. Po prvem polčasu so domačini že vodili s 3:0. V nadaljevanju se stanje ni spremenilo. Primorje je stalno napadalo, šibki Tržačani pa so se s težavo branili. Prosečani, ki so od časa do časa zaigrali na dobri tehnični ravni, so do konca tekme bili uspešni še štirikrat. Najboljši v vrstah Primorja je bil Košuta.

H.V.

Soncini — Kras 6:0 (3:0)

ŠMUČARSKI TEK

Sovjet Saveljev je zmagal v smučarskem teku na mednarodnem tekmovanju v Lahtiju na 50 km dolgi progi.

NAMIZNI TENIS — V ŽENSKI A LIGI

V soboto odločilno srečanje med Krasom in GBC iz Barija

Finale za podelitev naslova državnih prvakinj bodo odigrali v Bedonii pri Parmi, kamor bo ŠK Kras za navijače organiziral tudi izlet

Vsedržavna namiznoteniška federacija je uradno obvestila Kras, da bo finalno srečanje ženskega namiznoteniškega prvenstva A lige za določitev državnega ekipnega prvaka med ekipama Krasa in GBC Bari, ki je zmagala v južni skupini prvoligaškega prvenstva, na sporedu že to soboto v kraju Bedonia v okolici Parme.

Že tretje leto zaporedoma sta sobotna finalista dokazala, da nimata enakovrednih tekmecev med ostalo državno konkurenco in končno prvo mesto bo tudi tokrat domena Krasa ali GBC. Lani in predlanskim je končna zmaga pripadla igralkam iz Barija, ki pa so v pretekli sezoni le za las strle odpor slovenskih predstavnic (4:5). Letošnji tekmovalni nastopi ekipe GBC Bari so bili nadvse uspešni, saj so La Gioia, De Fazio in Pacale z veliko lahkoto nadigrale vse svoje nasprotnice in zadale ceno odličnim igralkam Bacigalupo terni gladek poraz 5:1.

Čeprav je Krasova ekipa še neporažena, pa so, vsaj na papirju, odločilne igralke favoritinje za končno zmago. Sonja Miličeva sigurno prekaša vse ostale igralke in bi morala po pričakovanju osvojiti tri zmage, vsa upanja krasovk pa ležijo na Vesnaverjevi in Žigonovi, ki morata tako ali drugače zmagovati še dve zmagi. Vesnaverjeva je prav v zaključnem delu prvoligaškega prvenstva dosegla svojo standardno formo in objektivno lahko doseže dve zmagi. Kot četrta igralka bo verjetno tudi tokrat nastopila Žigonova, ki zadnje čase zelo intenzivno trenira in je po mnenju trenerja Derganca trenutno v zelo dobri formi, tako da bi lahko prav ona presenetila svoje nasprotnice in priborila za svoje barve odločilno peto točko.

Na zadnji seji je Krasov odbor sklenil, da organizira ob tej priložnosti avtobusni izlet za navijače in simpatizerje, saj imajo krasovke res edinstveno možnost, da izvojujejo za zeleno mizo prestižni vsedržavni ekipni naslov in prav topla podpora navijačev bi lahko bila odločilnega pomena.

Vsa pojasnila nudi referent Zvonko Simoneta.

— bs —

KOŠARKA

TURNIR LIBERTAS

Don Bosco — Bor 86:78 (46:34)

BOR: Mazzucca 24, Dovgan 14, Koren 4, Slobec 6, Mesesnel 18, Brana, Zubalič 2, Jančar 2, Gombač 8.

Tudi v prvi tekmi povratnega kola turnirja Libertas so bili borovci spet poraženi, to pot pa so jih premagali mladi igralci Don Bosca. O porazu bi lahko rekli, da je bil zaslužen, saj so «plavi» igrali neborbeno, neorganizirano ter nervozno. Slaba sta bili predvsem skok pod košema ter obramba. Priznati pa je treba tudi, da so bili poraza krivi tudi drugi faktorji, kot npr. močna in slabo postavljena razsvetljava, zelo spolzko igrišče ter sodnik, ki je predvsem v prvem polčasu zelo oškodoval naše fante. Iz vsega tega pa se je izcimil poraz borovcev, z osmimi točkami razlike. Najboljši mož na igrišču je bil Fabio Mazzucca, ki je bil tudi najboljši strelec.

Meko

Primorje je po remiju z Opicino spet na vrhu lestvice 2. AL

ODBOJKA — V ŽENSKI B LIGI

VSE TRI NAŠE ŠESTERKE SO OSTALE PRAZNIH ROK

Vsaka je v svoji tekmi osvojila le po en niz

AP Bolzano — Bor 3:1 (15:12, 10:15, 15:8, 15:7)

BOLZANO: Rossi, Webber, Zussa, Travaini, Zorzi, Belloni, Battistella, Del Mestre.

BOR: Batič, Glavina, Jazbec, Jevnikar, Kalan, Kus, Mesesnel.

Tradicija je obveljala tudi letos: že tri leta se namreč v prvenstvu srečanja med tema dvema šesterkama končujejo enako: vsaka zmaga po enkrat na domačih tleh.

Vendar pa bi borovke z malo več športne sreče v tem kolu lahko končno le zopet zmagale, saj domačinke niso pokazale res nič posebnega. Trener in vodstvo te ekipe (ki si je kot vse, ki nastopajo v tej skupini, že zagotovila obstanek med drugoligaši), so sklenili, da bodo v nadaljevanju prvenstva začeli z vključevanjem mlajših igralk v ekipo, ne glede na izid tekme. Igra pa je zaradi tega seveda nekoliko slabša.

Borovke so morale odpotovati na to dolgo gostovanje močno okrnjene. Poleg Furlaničeve, ki ni mogla na pot zaradi službenih obveznosti, sta zboleli še Švagljeva in Bolčinova, ki je v tem prvenstvu gonilna sila ekipe.

Kljub neobičajni postavi pa bi naša dekleta lahko zaigrala malo bolje. Enakovredno so se borila z domačinkami le v prvih dveh setih, medtem ko so posebno v zadnjem preveč popustile in dovolile, da si je Bolzano nabral preveliko prednost, ki je ni bilo mogoče več nadoknaditi.

INKA

Sokol — Sala 1:3 (9:15, 7:15, 16:14, 7:15)

SOKOL: Vida Legiša, Kralj, Škrk, Kostnapfel, Volarič, Lozar, Capolicchio.

Tudi v tem kolu se sreča ni nasmehnila nabrežinskim odbojkaricam, ki so na domačem igrišču izgubile proti vodeči Sali iz Trenta. Tekma je zopet pokazala, da sloni igra v Sokolovih vrstah še vse preveč le na nekaterih ključnih igralkah, katerim prej ali slej le zmanjka moči. Morda moramo prav v tem faktorju iskati vzroke za vse preveč lagodno igro, ki smo ji priča zadnje čase, ko izgleda, da igrajo sokolice brez vsakega napora in volje do zmage.

Rezultat sam zgovorno priča o poteku igre. Prva dva seta sta bila samogovor gostujoče ekipe, ki je pokazala, da je res homogena ekipa in najresnejši kandidat za osvojitev prvega mesta. Povsem drugačno sliko pa nam je nudil tretji set, ko so se Nabrežinke razigrale in po lepi igri zmagale. Zadnji set je bil podoben prvima. Trdoživost je domačinkam splahnela in Sala je zasluženo zmagala.

RaNe

Breg — AGI 1:3 (14:16, 15:8, 6:15, 16:18)

BREG: Kofol M., Kofol D., Olenik, Premolin, Prašelj, Klabjan, Korošec, Kocijančič, Trenta.

Tudi v povratnem kolu prvenstva so Brežanke prepustile ekipi AGI iz Gorice obe točki. Lahko pa rečemo, da so tokrat Dolinčanke zapravile izredno priložnost za zmago. S tem porazom postaja njihov položaj vedno bolj kočljiv. Upanja, da bi se obdržale v ligi, so vedno manjša.

Nikakor ne moremo razumeti, kako je mogoče izgubiti tako tekmo. Omeniti moramo namreč, da so domačinke vodile v prvem setu kar z 12:1, nakar smo zabeležili neverjetno serijo zgrešenih servisov in prav začetniških napak, česar ne moremo sprejeti, čeprav lahko upoštevamo, da je ekipa razmeroma mlada.

Tudi v drugem setu so si domačinke takoj pridobile veliko prednost, vendar so jo tokrat uspele obdržati.

Tretji niz je bil ves v oblasti Goričank in so ga osvojile gladko.

Vse drugače pa je bilo v zadnjem. Ta je bil vseskozi izenačen, vendar je prišla tu na dan večja volja do zmage Goričank, ki so tako osvojile niz ter tudi srečanje.

V nadaljevanju prvenstva se bodo morale Brežanke zelo potruditi, če bodo hotele vsaj zadovoljiti številne navijače (ki so se tudi tokrat zbrali v dolinski telovadnici), če ne z rezultati, pa vsaj z igro.

M. V.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

ACLI Sv. Jakob — Kontovel 0:3

Gladka zmaga v zadnjem kolu kvalifikacijskega dela prvenstva je bila za Kontovel zgolj prestižnega pomena. Ker je Sloga izgubila proti Julii, je Kontovel obtičal na tretjem mestu na lestvici in si bo moral obstanek v ligi zagotoviti šele v prihodnjem delu prvenstva. Naloga naših deklet ne bo lahka, saj bodo od šestih ekip nazadovale v nižjo ligo kar tri. Vendar pa bi morale naše igralke, če bodo nadaljevale z igro, ki so nam jo pokazale v zadnjih tekmah, doseči ta cilj.

INKA

MOŠKA A LIGA

Novalinea — CUS Siena 3:0 (15:13, 15:7, 15:8)

V sedmem kolu tekmovanj za zvezni pokal je na domačih tleh Novalinea premagala svojega nasprotnika iz Siene po samih treh setih igre. Kljub gladkemu rezultatu pa Tržačanom ni šlo vse tako lahko od rok. Gostje so namreč posebno v prvem nizu vodili skoraj do konca, ko je Jankoviču in tovarišem uspelo povesti. Tudi v nadaljevanju so se morali domačini pošteno potruditi, da so strli odpor žilavih Toskancev.

Po tej zmagi ima Novalinea na lestvici dvanajst točk, še vedno pa zaseda drugo mesto.

OBVESTILO

ŠZ BOR priredi 20. marca izlet v PLANICO ob priložnosti poletov na smučarski skakalnici. Cena izleta (potovanje in vstopnica) 4000 lir za aktivne člane in 4500 lir za vse ostale. Vpisovanje pri referentih sekcij.

SPDT prireja ob priliki 11. zimskih športnih iger avtobusni izlet v Trbiž. Vpisovanje je na sedežu ZSSDI v Ul. Geppa 9, vsak dan od 9. do 14. ure. Na razpolago je še nekaj prostih mest.

Odhod avtobusa bo ob 6. uri izpred sodnijske palače.

SREČKO VILHAR - ALBERT KLUN

Narodnoosvobodilni boj Primorcev in Istranov na Sardiniji, Korziki in v južni Franciji

43.

Ko so posebne delavske čete odhajale na Korziko, je vladala na Sardiniji precejšnja zmeda. Italijanska vojaška komanda se je bala odkritega upora Primorcev in Istranov. V istem času pa je brigadni general J. Ratay, komandant NORBS na Sardiniji, že uspešno uporabljal čete naših begunccev za najrazličnejša dela zlasti na letališčih in pristaniščih. Naši ljudje so nove naloge vestno opravljali, saj so se dobro zavedali, da dajejo zdaj svoj delež k skupni zavezniški stvari. Naše čete pa so tudi tedaj stradale in bile še vedno v rokah fašističnih priganjačev. General Ratay je videl bedo naših ljudi in ni izključeno, da je tudi njegov slovanski izvor (Poljak) vsaj nekoliko botroval k sklepu, da večji del naših čet premesti na Korziko. On sam je bil v mnogih priložnostih poudarjal, da je naše ljudi na Sardiniji rešil strašne bede. On sam je tudi nekaj doprinesel k temu, da so se na Korziki «slovanske čete» osamosvojile in imele potlej poveljevanje v slovenskem oziroma hrvaškem jeziku. Če pomislimo, kaj je pomenil za Primorca in Istrana slovenski in hrvaški jezik, tedaj lahko rečemo, da je bil boj naših ljudi na Korziki v mnogih pogeldih le uspešen. Spremembe, o kakršnih je govora, pa niso bile v interesu italijanske vojaške komande, ki je imela na Korziki svoj štab za zvezo.

Po uspešni invaziji v južni Franciji je prišlo med ameriško in italijansko vojaško komando do sporov v zvezi z vprašanjem «slovanskih čet». Italijanska komanda je postavljala zahtevo, da se v naše čete vrnejo italijanski oficirji. O tem nam pričajo med drugim tudi trditve naših «Korzičanov». 6)

Po kapitulaciji Italije 8. septembra 1943 je prišlo do vprašanja, kako naj zavezniki izkoristijo v vojne namene razorožene enote italijanske vojske in pa tiste italijanske divizije zlasti s Sardinije, ki so zadržale še vso oborožitev. Badoglieva vlada si je namreč zelo prizadevala, da bi Italiji Angloameričani priznali zavezništvo. Ponujala je raznovrstno vojaško pomoč in je končno kakor vemo, 13. oktobra 1943 Nemčiji celo napovedala vojno. Zaveznikom se je ponudila priložnost, da pripadnike badoglievske vojske uporabijo za vojaško organizacijo in krepitev zaledja. Ukrepi v tej smeri so se jim zdeli nujni zlasti po uspelem izkrcanju zavezniške vojske v južni Franciji 15. avgusta 1944 in ko je bilo moč pričakovati, da se bo fronta iz srednje Italije pomaknila proti severu. Na štabu PENINSULAR BASE SECTION (Polotočna sekcija zaledne baze), ali na kratko PBS (vojaška organizacija z enakimi nalogami kot NORBS) so sklenili, da bodo ustanovili posebno vojaško enoto z imenom «Tehnično nadzorstveni polk» (Tehnical Supervision Regiment), ki naj bi italijansko vojsko uporabil za delo v zaledju. V ta namen je omenjeni štab poslal polkovnika Donalda J. Lecheya v severno Afriko, kjer naj bi ugotovil, kako je ameriška vojska organizirala italijanska taborišča. Zvedel pa je, da je tam nadzorstvo nad italijanskimi vojnimi ujetniki precej drugačno od tistega, ki naj bi ga začeli uvajati v Italiji, ko bi italijanske enote vključevali v delo za boljšo vojaško organizacijo zaledja. 7) Po vrnitvi iz Afrike je polkovnik Lechey prevzel poveljstvo nad PBS, organizacijo polka tipa tehnično nadzorstvenega polka pa so poverili polkovniku Josephu W. Leofu. Ta polk nove vrste naj bi bil «poskus daljnosežnega pomena v dopolnjevanju metod v vojnem obdobju in prva enota te vrste v mreži obsežnega ameriškega vojaškega stroja. Polk naj bi se lotil predvsem vežbanja in nadzorovanja italijanskih vojaških enot, dodeljenih PBS, da bi na ta način okrepile in nadomestile dejavnost osebja ameriške armade». 8) Odločba o ustanovitvi Tehnično nadzorstvenega polka je bila izdana 15. avgusta 1944. Komandant tega polka je postal podpolkovnik Edvard D. McCall, ki je začel že naslednjega dne postavljati prve temelje novi vojaški enoti. V zvezi z dejavnostjo Tehnično nadzorstvenega polka je prejel še obsežno okrožnico, v kateri se zopet poudarja, naj bi specializirane enote novega polka «nadomestile podobne enote ameriške vojske v primeru, da bi jih odtegnili PBS. Morajo se izvežbati, da se usposobijo za nadomestitev enakih ameriških enot». 9) Ogrodje novega polka naj bi bilo v naslednjem: štab, poveljniki sekcij in četne komande. Vodilno osebje polka naj bi sestavljali ameriški oficirji, operativno množico pa italijanski vojaki. Ta nova vojaška enota je dobila ime «2698. tehnično nadzorstveni polk» (2698.th Technical Supervision Regiment). Njen štab je bil začetka v Neaplju, proti koncu vojne pa se je preselil v Livorno.

Po 1. novembru 1944 se v okrožnicah NORBS na Korziki ne omenja več «2615. tehnično nadzorstveni polk», pač pa le «2698 tehnično nadzorstveni polk» (2698.th Technical Supervision Regiment). Poveljnik enega kot drugega je bil še vedno podpolkovnik William B. Britten. Zahteva badoglievske vojaške komande, da se italijanski oficirji vrnejo v naše čete na Korziki, pada prav v čas ustanovitve «2698. tehnično nadzorstvenega polka». Kot na dlani je, da je italijanski vojaški komandi uspelo doseči, da se je «2615. tehnično nadzorstveni polk» na Korziki preimenoval v «2698. tehnično nadzorstveni polk». Še več, ta enota na Korziki je postala oddelek (detachment) «2698. tehnično nadzorstvenega polka» v Italiji. Očitno je, da je ameriška vojaška komanda pristala vsaj na neke formalnosti. Med tem ko je bil dejanski «2698. tehnično nadzorstveni polk» v Italiji podrejen sekciji zaledne baze z imenom PENINSULAR BASE SECTION, je bil o ddelek polka na Korziki še nadalje podrejen NORBS, a kmalu zatem novi sekciji zaledne baze ameriške (zavezniške) vojske z imenom DELTA BASE SECTION v Marseillu. Medtem ko je tehnično nadzorstveni polk v Italiji deloval za krepitev zavezniškega bojišča v severni Italiji, je polk (oddelek) na Korziki deloval za bojišče v Franciji.

Naj se v zvezi z «2698. tehnično nadzorstvenem polkom» vsaj bežno dotaknemo zanimivega dokumenta z naslovom «History of 2698.th Technical Supervision Regiment (Overhead)».

Po drugi svetovni vojni je bilo v ZDA v navadi (to lahko sklepamo že iz zgoraj citiranega dokumenta), da so posamezniki dobivali nalogo opisati borbeno pot posameznih ameriških vojaških enot v drugi svetovni vojni. Tako je nastal tudi opis nastanka in poti «2698. tehnično nadzorstvenega polka», ki ga zdaj hrani Državni arhiv v New Yorku.

6) Rafael Nemec: V 234. Slav Company, str. 3, rkp. M-ONPPS-PAK.

7) History of 2698.th Technical Supervision Regiment. Copy from Washington Records Center, G. N. 407, str. 2, M-ONPPS-PAK.

8) History of 2698.th Technical Supervision Regiment. Copy from Washington Record Center, G. N. 407, str. 2. M-ONPPS-PAK.

9) Prav tam, str. 11.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 - 57 23
Naročnina
Mesečno 2.500 lir — vnaprej plačana celotna 25.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 38 000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 2,50 din, ob nedeljah 3,00 din, za zasebnike mesečno 35,00 letno 350,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 47,00, letno 470,00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 2. marca 1977

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22207
Oglasi Trgovski 1 modulus (širina 1 stolpec, višina 43 mm) ob delavnikih 13.000, ob praznikih 15.000.
Finančno-upravni 500, legalni 500, osmrtnice in sožalja 250 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 100 lir beseda. IVA 14%. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

MEDTEM KO V ŠPANIJI RAZPRAVLJAJO O UZAKONITVI KPŠ

Danes v Madridu «vrh evrokomunizma»

Tajnik KPŠ Carrillo: Srečanje z Marchaisom in Berlinguerjem je zgodovinskega pomena

MADRID, 1. — Jutri popoldne se bo v madridskem hotelu «Melia Castilla» začel tako imenovani «evrokomunistični vrh», katerega se bodo udeležili tajniki španske, francoske in italijanske komunistične partije Santiago Carrillo, Georges, Marchais in Enrico Berlinguer. Srečanju bodo prisostvovali tudi Jean Kanapa, Manuel Azcagate in Leonor Bornau ter Sergio Segre, ki v treh partijah vodijo zunanjepolitične odseke. Vzporedno z «vrhom» je predviden sestanek treh partijskih voditeljev z zastopniki španske demokratične opozicije, za četrtek zjutraj pa tiskovna konferenca.

Tajnik KPŠ Carrillo je v razgovoru s časnikarji poudaril, da bo jutrišnje srečanje zgodovinskega pomena in dodal, da bo z Berlinguerjem in Marchaisom načel tem partijam skupna politična in ideološka vprašanja. «Zaradi tega — je pripomnil — ne bo govor izključno o španskem vprašanju, saj bi to pomenilo vmešavanje italijanske in francoske partije v naše zadeve, čemur pa odločno nasprotujemo.»

Na vprašanje kaj sodi o položaju na Češkoslovaškem, je Carrillo odgovoril, da «osebno sem prepričan, da položaj ne bi smel biti tak kot je. Prej ali slej bo treba najti pravično in demokratično rešitev tega vprašanja». Dodal je tudi, da na jutrišnjem srečanju najbrž ne bodo zavzeli skupnega stališča, vsaj izrecnega ne. «Vsekakor pa duh in smisel zaključnega dokumenta — je pripomnil — bosta odgovorila na to vprašanje.» Ob koncu je tajnik KP Španije dejal, da beseda «evrokomunizem ni pri vseh priljubljena, priznal pa je, da obstaja struja, naklonjena socializmu v demokraciji. «In ni dvoma — je zaključil — da so KPF, KPI in KPŠ v tej struji. Tudi v tem pogledu, bo jutrišnje srečanje zelo pomembno.»

Španski tisk posveča jutrišnjemu sestanku precejšnjo pozornost in poudarja, da ni naključje, da se tajniki treh partij sestanejo v Madridu, ko špansko vrhovno sodišče razpravlja o uzakonitvi KPŠ. Ni dvoma, da sta največji zahodnoevropski komunistični partiji hoteli na ta način podpreti španske tovariše, podobno kot so pred njimi evropski socialisti in demokristjani z množično udeležbo na kongresih PS OE in «Equipe democristiana» pred časom podprli svoje somišljenike. Ta podpora je toliko bolj pomembna v tem trenutku, ko je notranje ministrstvo prepovedalo vsakršno javno manifestacijo v zvezi z jutrišnjim srečanjem, ker da KPŠ ni bila še uzakonjena. (vt)

BERLIN, 1. — Vzhodnonemška tiskovna agencija ADN sporoča, da se je predvčerajšnjim javil obmejnim stražam NDR na območju Hagenowa zahodnonemški državljan Jürgen Windgest ter zaprosil za politično zatočišče.

Skupščina SFRJ ratificirala osimski sporazum

(Nadaljevanje s 1. strani)

za zaposlovanje obmejnega prebivalstva. Hkrati svobodna cona neposredno ustvarja možnost za hitrejši razvoj širšega obmejnega območja, za povečanje celotnega jugoslovansko - italijanskega obmejnega sodelovanja in je koristna za gospodarstvo obeh držav.

Ekološka zaščita skupna obveznost

Z ustanovitvijo svobodne cone — je naglasil Minić — se odpirajo nove možnosti za razvoj obmejnih območij dveh držav, za krepitev njihovih ekonomskih zmogljivosti, zlasti pa se ustvarjajo možnosti, da severnojadranska pristanišča kot so Trst, Koper in Reka, v večji meri okrepijo svoj položaj v evropskem gospodarskem prostoru. To bo hkrati povečalo možnosti za zaposlovanje, kar bo v največji mogoči meri koristilo prebivalstvu, ki živi na tem območju. *Ni dvoma, da lahko projekt cone v pomembnem obsegu prispeva h krepitvi materialne osnove narodnostnih skupnosti na obeh straneh meje. Vse to nalaga odgovornost pri uresničevanju tega dogovora zlasti pri urejanju potrebne infrastrukture in zagotavljanju vseh potrebnih predpogojev za uspešno delovanje skupne cone. Cona se nahaja sredi ekološko občutljivega kraškega območja in je zato ohranitev specifičnih naravnih lastnosti tega območja naša skupna obveznost».*

Kot je delegatom dejal Miloš Minić, osimski sporazumi odpirajo možnosti za še bolj plodno in raznovrstno sodelovanje na vseh področjih. Sporazum o ureditvi spornih vprašanj je rezultat politične odločitve obeh držav, da odpravita hipoteko preteklosti in svoje odnose postavita na trdne temelje prijateljstva in obojestransko koristnega sodelovanja. Duh sodelovanja, ki vrsto let obstaja na obeh straneh Jadranskega morja, dobiva s temi sporazumi novo razsežnost. *S pospeševanjem sodelovanja, s še bolj odprto mejo, z okrepljenim kroženjem ljudi in informacij, z uspešnim gospodarskim, političnim in kulturnim in drugim sodelovanjem, v novih razmerah povečanega zaupanja, Jugoslavija in Italija s temi sporazumi prispevata s svoje strani k popuščanju napetosti in graditvi novih, enakopravnih odnosov v tem delu Evrope in Sredozemlja.*

«Ti sporazumi, ki bodo na svoj način revalorizirali dosedanje skupne napore, odpirajo novo stran v naših odnosih — je dejal Miloš Minić. Z ratifikacijo osimskih sporazumov pušča mo za seboj vzroke večletnih nesporazumov in občasnih kriz in hkrati širimo področje za skupne plodne akcije. Takšno pot razvoja in urejanja odnosov s soseno Italijo je bilo mogoče doseči po zaslugi miroljubne politike obeh vlad, katere glavna značilnost je bil iskren pristop k skupnim problemom navdihnjen z interesi narodov obeh držav, miru in sodelovanja. Sporazumi, ki so bili pred nekaj več kot letom dni sklenjeni med SFRJ in republiko Italijo, so šli skozi proceduro za ratifikacijo, ki je predvidena z določili ustav ene in druge države. Sklepna faza ratifikacije v zakonodajnih skupščinskih telesih dveh držav je z najširšo podporo predstavnikov njunih političnih organov pokazala pravilnost političnih odločitev vodilnih teles dveh držav».

PROCES ZARADI POKOLA V KMEČKI BANKI NA TRGU FONTANA

Prevratniško rovarjenje bratov Ventura v pričevanju obtoženca Franca Comacchia

Še vedno brez odgovora vprašanje, zakaj je fašist zaupal v varstvo orožje in važne dokumente socialistu - Založnik odpotoval v Rim, nekaj dni pred pokolom

CATANZARO, 1. — Po Giancarlu Marchesinu Gianfranco Comacchio: 36-letni elektronski tehnik iz Castelfranca Veneta je, kot že njegov strankarski tovariš pred desetimi dnevi, s svojim pričevanjem pribil založnika Giovannija Venturo na žatožno klop. Čeprav je Comacchio na tem procesu obtoženec (dolžijo ga nedovoljene posesti orožja, ker je skupaj z Marchesinom skrival Venturove brzostrelke in razstrelivo), je doslej odigral vlogo ene od glavnih obremenilnih prič. Ravno on je skupno z Marchesinom prvi govoril sodnikom o prevratniški organizaciji v Venetu, o njenih vezeh z Rimom.

Z včerajšnjim in današnjim pričevanjem, oprtim na dejstva in na neizpodbitne dokaze, je elektronski tehnik prebil zid Venturove obrambe, ni pa, kot tudi ne Marchesin, zadovoljivo odgovoril na vprašanje, zakaj se je on socialist spečal s fašisti. «Zbiral sem dokaze o njihovem terorističnem delovanju,» je pojasnjeval dalvi, ni pa povedal, zakaj ni črhnil besedice ne s policijo ne s sodstvom, dokler niso preiskovalci po naključju odkrili orožje na Marchesinovem podstrešju. «Bal sem se,» je s tem v zvezi izjavil predsedniku in se nato spretno izmaknil točnejšemu odgovoru. Prav tako ni neposredno in izčrpno odgovoril na vprašanje, zakaj so se bratje Ventura obrnili ravno nanj in ga prosili, naj jim skrije orožje in drugo pomembno dokazno gradivo. «Najbrž niso vedeli, da sem socialist,» se je izgovarjal sodniku, pa čeprav je zavzemal v sekcijo, ki je imela okrog 200 članov. Vsekakor pa gre poudariti, da so Comacchiove izjave zelo pomembne za proces, pa čeprav nepovezane in nejasne, kot če bi iz neke knjige strgal manj pomembne strani, ki pa povezujejo med seboj glavne odlomke.

Današnja obravnava, ki se je kot običajno začela z zamudo zaradi netočnosti odvetnikov, je bila dopolnilo včerajšnji, ko je elektronski tehnik iz Conegliana «spentano» orisal prevratniško dejavnost bratov Ventura. Z vprašanji je začel predsednik sodnega zbora dr. Scuteri, ki je uvodoma skušal poglobiti odnose med obtožencem in prevratniško celico. Končno je prosil obtoženca, naj mu opiše naprave za tempiranje bomb, ki jih je dobil od Angela Venture in ki jih je, z razliko od orožja, razstreliva in dokumentov, vrgel v smeti. Opis je bil zelo podroben, skorajda pikolovski, saj je Comacchio navedel točno dolžino in širino naprave in ob koncu presenetljivo izjavil, da niso bili podobni tistim, ki so med dokaznim gradivom in s katerimi naj bi tempirali bombe, ki so 12. decembra eksplodirale v Milanu in v Rimu.

Ob koncu je Comacchio še namignil na odnose med teroristi iz Veneta in Mariom Merlinom, «desno roko» voditelja zloglasne prevratniške skupine «avanguardia nazionale» Stefana Delle Chiaie. Kot je znano se je Merlino vrinil v anarhistični krožek «22. marec». «O Merlinu — je poudaril elektronski tehnik — sem nekega večera govoril z Luigijem Venturo, bratom Giovannija in Angela. Namenjena sva bila menda v kino, ko je namignil nanj. Spomnil sem se, da je bil povezan s krožkom «22. marec» in sem ga zato vprašal, kdo je. Odgovoril mi je, da gre za dobrega in poštenega fanta.»

Tik pred zaključkom obravnave je Comacchio še povedal, kako je nekaj dni pred atentatom na Trgu Fontana pospremil Venturo na letališče v Benetke, od koder naj bi založnik odletel v Rim. Na zahtevo zastopnika prizadetih strank odv. Ascarija je sodni zbor sklenil, da bo zaprosil upravo letališča za seznam potnikov, ki so 9., 10. in 11. decembra 1969 odpotovali v prestolnico. Proces se bo nadaljeval jutri. (vt)

Skupina teroristov razkrinkana v Firencah

FIRENCE, 1. — S hitro in učinkovito preventivno akcijo so florentinski karabinjerji preprečili pobeg jetnikov iz kaznilnice Murate ter vrsto atentatov na sodnike, policijske funkcionarje in orožnike. Obenem so aretirali štiri samozvane levičarske izvenparlamentarce ter zaplenili znatno količino orožja in nabojev.

Preiskava o rovarjenju teroristov je stekla pred nekaj dnevi po naključju, ko je neki kmet iz vasi Greve in Chianti našel zavoj s tremi samokresi. Orožje je bilo le dober kilometer od kmečke hiše, last nekega florentinskega notarja, ki jo je dal v najem skupini mladih ljudi. Orožniki so zato po nekaj dneh zalezovanja osamljencev vdrli v hišo, kjer so aretirali štiri teroriste, jim zaplenili znatno količino orožja, načrte za organizacijo pobega jetnikov iz kaznilnice Murate in seznam sodnikov, policijskih funkcionarjev in karabinjerskih častnikov. Teroristi so zbrali zajeten dosje, v katerem so zabeležili vse podatke o navadah izbranih žrtev, evidenčne tablice njihovih avtomobilov in njihove telefonske številke.

Aretirani so bili 25-letni Franco Diana iz Cagliarija, 19-letna Silvia Francucci iz Rima, 25-letni Claudio Edoardo Pavese iz Prata in 20-letna Marina De Montiis iz Rima, drugi dve osebi pa preiskovalci vneto iščejo. Diana in Pavese sta že stara znanca policije. (vt)

Na sliki: Silvia Francucci (zgoraj levo) in Marina De Montiis (desno), Claudio Pavese (spodaj levo) in Franco Diana. (Telefoto ANSA)

BEOGRAD, 1. — Vseh trinajst jugoslovanskih cukrarn je lani proizvedlo dobrih 200.000 ton sladkorja več kakor predlanskim, sicer 675.000 proti 450.000.

GOSPODARSKO PISMO IZ LJUBLJANE

Pomanjkanje stanovanj v Sloveniji kljub naložbi ogromnih sredstev

Stanovanjsko vprašanje neposredno povezano z industrializacijo in prilivom kmečkega prebivalstva v mesta - Posledice napak v preteklosti

LJUBLJANA, 1. — S stanovanjskim vprašanjem se ukvarjajo vse tiste dežele, ki so imele značilen hiter gospodarski razvoj. Lahko bi torej rekli, da je izredna aktualnost v zvezi s stanovanjsko problematiko neposredno povezana zlasti z industrializacijo, torej z naglim prilivom kmečkega prebivalstva v mesta. Tako se tudi Slovenija že vrsto let ukvarja, bolj ali manj uspešno z gordijskim vozlom — graditvijo stanovanj, ki ob izredno velikih investicijah, rastočih cenah gradnje, predstavljajo problem, za katerega se mora zavzeti vsa družba, kot tudi vsak posameznik.

Trnova pot do stanovanja, zlasti mladih družin, ki si šele ustvarjajo dom, pelje lahko po več poteh. Delovne organizacije, kjer so ti delavci zaposleni, dajejo kredite kakor tudi najemniška stanovanja vendar je prosilcev vedno več kot sredstev. Druga pot pelje v samoodrekanje — stanovanjsko varčevanje preko bank z enkratnimi pologi, oziroma bolj običajno z mesečnimi vlogami. V zadnjih letih je podražitev stanovanj bila izredna pri zaključitvi pogodb med gradbenimi podjetji in posamezniki, pa so bile zelo redko dogovorjene dokončne cene, v veliki večini primerov zgolj informativne cene, ki so se pred predajo ključa povečale nemalokrat tudi za 16 odstotkov in več. Usmerjena družbena akcija, v povezavi z republiškimi zavodi za cene naj bi sicer pretirane apetite gradbenikov blažila, vendar je do realnega uspeha še dolga pot.

Tretja pot, po kateri se pri nas usmeri delovni človek, je pridobitev solidarnostnega stanovanja, v katerega vlagajo organizacije združenega dela določen delež sredstev, ki jih namenjajo v rešitev stanovanjskega problema. Solidarnostni sklad odpravlja temeljna neravnovesja med bolj ali manj uspešnimi organizacijami združenega dela, hkrati pa nudi enako startno osnovo vsem delavcem, ne glede na delovno organizacijo, kjer so zaposleni. Četrta pot pa je individualna gradnja, v katero se usmerja velik del potencialnih prosilcev za stanovanja. Prav Slovenija ima med republikami že tradicijo v zasebni gradnji, jo podpira z ustreznimi bančnimi stanovanjskimi krediti, v zadnjem letu pa tudi s krediti za gradbeni material. Jasno nam je, da lahko le združena, tako družbena kakor zasebna iniciativa rodita ustrezne sadove na spolzkem stanovanjskem vprašanju. V lanskem letu, ki sicer ni slovel po večji gospodarski aktivnosti, saj je gradnja družbenega sektorja celo nazadovala, smo v Sloveniji v režiji zasebnega lastništva zgradili po prvih ocenah 5.600 stanovanj, s poprečno površino 98 kvadratnih metrov, kar je sicer le kaplja v morje nerešenih stanovanjskih problemov, vendar vsaj tolikim družinam zagotavlja primerne stanovanjske prostore.

Zanimivo pa je zasledovati tudi rezultate družbene akcije, torej reševanje stanovanjskega vprašanja ob neposredni pomoči delovnih organizacij, tako z odobrenimi krediti, s solidarnostnim skladom in z najemniškimi stanovanji. Podatki, ki govore o stanju konec 1975. leta, kažejo, da je bilo v Sloveniji nad 30 tisoč nerešenih zahtev za dodelitev stanovanja. Pri tem pa je pomembna tudi kadrovska struktura prosilcev, ki jim v tem letu še nismo uspeli rešiti tega tako nujnega življenjskega standarda. Med nerešenimi zahtevami za stanovanje, je bilo največ kvalificiranih delavcev, delavcev s srednjo strokovno izobrazbo in polkvalificiranih delavcev. Torej ravno tistih skupin, ki v slovenskem zaposlovanju prevladujejo, kar je razumljivo. Ost kritike, ki je v bližnji preteklosti često letela zlasti na strokovnjake z višjo in visoko izobrazbo, češ da imajo preveliko prednost pri dodeljevanju stanovanj pred ostalimi prosilci, je delno otopela, čeprav so morale nekatere, zlasti periferne organizacije združenega dela, večkrat še vedno ponuditi kot vabo stanovanje, da si lahko zagotove ustrezen strokoven kader. Tako kažejo podatki o vseljenih prosilcih v tem letu, da so od preko 9.400 delavcev, ki so dobili ključ, v večini ravno kvalificirani delavci in delavci s srednjo strokovno izobrazbo, čeprav še vedno v prenizkem odstotku, glede na njihovo dejansko udeležbo v produkcijskem procesu. Sredstva, ki so bila združena v solidarnostnem skladu so zagotovila nova stanovanja 1.291 prosilcem, prav tako v večini kvalificiranim in polkvalificiranim delavcem. Nad 23 tisoč delavcev pa je v letu 1975 dobilo kredit za nakup stanovanja, oziroma gradnjo hiše.

Iz nanizanih podatkov je razvidno, da so sredstva, ki se vlagajo v družbeno in zasebno stanovanjsko gradnjo ogromna, da pa so, delno tudi zaradi premalo usmerjene stanovanjske gradnje v preteklih letih, še vedno zdaleč nezadostna. To je pa problem, s katerim se bomo ukvarjali še vrsto let, gotovo pa toliko časa dokler bo gospodarski razvoj še ekstenziven. K. B.

PEKING, 1. — V pomembnem industrijskem središču Wuhan, ki leži nekje sredi LR Kitajske je bilo obsojenih na smrtno kazen devet oseb. Obtožene so «industrijske sabotaže», «ropanja» in «uničevanja» (česa, ni znano), torej tako imenovanih političnih zločinov, ki naj bi jih zagrešila tudi znana «tolpa štirih». Vest o obsodbi so posredovali v Pekingu prišleki iz Wuhana, ki pripominjajo, da so jo pobrali s stenčasov. Pravijo tudi, da je bila najmanj ena od na smrt obsojenih oseb že usmrčena.

PO ŽOLČNIH NAPADIH NA ZDA HOČE SEDAJ ODNOSE Z AMERIKO IZBOLJŠATI

Idi Dada Amin ubral rakovo pot

Srečanje med diktatorjem in ameriško skupnostjo v Ugandi odloženo za nedoločen čas

KAMPALA, 1. — Hitlerjevega oboževalca «feldmaršala» Amina je najbrž, čeprav za dan ali dva, zopet srečala pamet. Še pred nekaj dnevi je žolčno obtoževal washingtonsko vlado in vohunsko službo CIA, da kujeta zaroto proti njegovemu režimu in v isti sapi zatrjeval, da ne bo «imperialističnim» napadalcem uspelo niti za centimeter podreti na ugandsko ozemlje, ker da jih bodo njegove čete dobesedno strle še na pohodu (očitno je mislil «na pohod proti Ugandi preko Tanzanije», ki naj bi sodelovala pri poskusu državnega udara v Kampali), sedaj pa prizadeto naglaša, da se zavzema za izboljšanje odnosov z ZDA.

To je uradno izjavil diktatorjev glasnik, na isti ton pa so uglašene tudi izjave radia Kampala. Bliskoviti preokret tiranove politike do Amerikancev (če sploh lahko govorimo o kakšni resni zunanji politiki «črnega despota», čigar navzočnosti na črni celini se sramujejo sami Afričani) je docela iznenadil washingtonsko zunanje ministrstvo in seveda tudi Carterja. Prav tako je državnega tajnika Vanca in predsednika presenetil novi odlog sestanka med Aminom in približno 200 ameriškimi državljani (pretežno misijonarji), ki bivajo v Ugandi; sestanek bi moral biti, kot znano, minuli ponedeljek, nato je bil odložen na včerajšnji dan, sedaj pa kar za nedoločen čas. Ne samo. Idi Dada je preko radia sporočil, da se sme ameriška skupnost v deželi prosto gibati, a, če želi, lahko Ugando tudi zapusti. Čemu vse to? Samemu Vancu zadeva ni jasna, zanimivo pa je, da se tiranovim muham še niso privadili niti njegovi ljudje: ugandski svetnik v Washingtonu Cherubet je Vancu pojasnil, da sam ne ve, kaj je botrovalo Aminovi odločitvi, da nenadoma ubere rakovo pot.

Zelo verjetno je, da se je sicer naduti in brezsrčni hitlerjanec zavedel močvirnatih tal pod nogami — Amerikanci, ki niso pozabili zagonetne smrti anglikanskega nadškofa in dveh ministrov, pa tudi ne pokola tisočev in tisočev pripadnikov krščanskih plemen Aćola in Langi, so v skrbeh za usodo sonarodnjakov v Ugandi poslali v vode vzhodne Afrike vojne ladje, afriške države gledajo na kampalsko vladavino čedalje z večjim nezaupanjem, Aminov predsedniški stolček v Organizaciji afriške enotnosti se maje, na domačih tleh ima maršal nešteto smrtnih sovražnikov itd. — ter se ujel za bitko razsodnosti. V Ugandi živeče Amerikance in Amerikanke imenuje sedaj kar «sine in hćere»...

Pri vsem tem ostaja «feldmaršal» oprezen: diplomatski krogi vedo povedati, da so v Kampalo dospele libijske čete, ki naj bi Aminu pomagale odbiti morebitni napad od zunaj. Isti krogi pa zanikajo vest, po kateri naj bi bili v Ugandi tudi kubanski vojaki.

Kakor koli že, dejstvo je, da bi bili izgledi za oblikovanje res afriške Afrike dokaj žalostni, ko bi morala temnopolta ljudstva računati z voditeljem, kakršen je ugandski diktator. (dg)

KP SZ popustljivejša do evrokomunizma

MOSKVA, 1. — Kaže, da se je sovjetska nepopustljivost v odnosu do tako imenovanega evrokomunizma nekoliko omehčala. Glasilo KP SZ «Pravda» priznava danes, da je pot v socializem v zahodnih buržoaznokapitalističnih državah možna tudi brez oboroženega nasilja s terorizmom in državljansko vojno kot odgovorom na sistematično nasilje aparata, ki za nobeno ceno noče izpustiti vajeti oblasti. Pripominja sicer, da je nasilje vsekakor potrebno, vendar kot «miroljubno nasilje» v obliki razlaščevanja ali omejevanja zasebne lastnine, odvzetja določenih pravic izkoriščevalskim razredom ipd.

Stališče «Pravde» je pomembno, kolikor je v SZ prvič slišati o razlikovanju med «nasilnim» in «nenasilnim» nasiljem. Sovjeti skratka priznavajo možnost, da delavski razred pride na oblast z miroljubnimi in demokratičnimi sredstvi, to je po parlamentarni poti.

TRŽAŠKI DNEVNIK

V DVEH AVTOMOBILIH V TRŽAŠKEM PRISTANIŠČU IN PRI FERNETIČIH

Dresirana policijska psa «zavohala» za 800 milijonov lir hašiševega olja

Nemški ovčar Bucron išče mamilo v prtljažniku mercedesa v vojašnici pri Sv. Soboti

V zadnjih dveh dneh so agenti letečega oddelka tržaške kvesture v tesnem sodelovanju s finančnimi stražniki zadali hud udarec prekupčevalcem z mamili: v dveh ločenih akcijah so zaplenili za približno 800 milijonov lir mamil.

Predsinočnjim so v tržaškem pristanišču izkrcali z grške tovorne ladje «Toroneos» avto znamke pontiac brez evidenčne tablice, ki je prihajal iz Libanona in je bil namenjen v Rim. Ker se je v zadnjem času že več tihotapcev poslužilo tega sredstva za tihotapstvo z mamili (med drugim je ta način dokaj varen, kajti avto preide mejo brez lastnika, ki tako ne tvega ničesar), so finančni stražniki uvedli poostreno nadzorstveno službo ob raztovarjanju avtomobilov, ki prihajajo iz držav Bližnjega vzhoda. Predsinočnjim sta to službo opravljala agent javne varnosti s psom Pippom in financar s psom Bucronom; oba psa sta dresirana za iskanje mamil.

Psa sta se z izredno pozornostjo nekaj časa sukala okoli avtomobila, nato pa sta z laježem opozorila na mamila, ki so bila v skrivnem predalu za blatnikom. Policija je morala z varilnim aparatom prerezati pločevino, da je našla 22,3 kg hašiševega olja v gumijastih posodah. Včeraj dopoldne so v Rimu priprli 45-letnega Antonia Nocinija, na katerega je bil naslovljen avto. Sedaj je v teku preiskava, da se ugotovijo morebitne Nocinijeve odgovornosti. Vsekakor so na tržaški kvesturi prepričani, da je bilo mamilo namenjeno v Rim, ki pa je bil morda le «vmesna postaja» na poti proti kaki severnoevropski državi.

Če lahko rečemo, da je bilo to odkritje sad sistematskega dela, pa je treba naglasiti, da je drugo odkritje mamil v veliki meri sad naključja. Včeraj ponoči so prišli iz Jugoslavije na mejni prehod pri Fernetičih z mercedesom libanonske registracije štirje Libanonci in en Francoz. Hoteli so v Italijo, cilj njihovega potovanja pa je bil, kot so sami dejali, Francija. Vendar so v carini nastale težave, ker voznik mercedesa ni imel veljavne «zelene karte» za mednarodno zavarovanje. Urad, ki izdaja potrdila o zavarovanju, je ponoči zaprt, zato so morali potniki mercedesa počakati do jutra. Finančnim stražnikom pa se je zdelo njihovo vedenje sumljivo in zato so, sporazumno z načelnikom tržaške carinarnice dr. Patarinom, obvestili policijo. Okoli 11. ure so mercedes in vseh pet potnikov preveljali v policijsko vojašnico pri Sv. Soboti. Pri prvem pregledu niso našli ničesar, zato so ponovno poklicali oba psa, ki sta zavohala mamilo v skrivnem predalu med zadnjim sedežem in prtljažnikom. Libanonci niso več mogli tajiti: po krajšem zaslišanju so priznali, da je v avtu 15 kilogramov mamil. Policija je začela z delom, kajti razstaviti je bilo treba motor in z varilnim aparatom prerezati avtomobilsko dno, da so agenti odkrili obe skrivališči. Včeraj so našli 5 kg hašiša v hlebčkih in 2 kg hašiševega olja, vendar je, kot kaže, v avtu skritih še 8 kg hašiševega olja.

Vse štiri Libanonce in Francoza so aretirali in uvedli preiskavo: komisar dr. La Corte je namreč mnenja, da so samo nekateri od njih vpleteni v tihotapstvo z mamili. Trije Libanonci so razmeroma zelo mladi, 16, 21 in 23 let, četrti pa ima 51 let; francoski državljan, 26-letni Jacques Marie živi že vrsto let na Bližnjem vzhodu, rojen pa je v Casablanci. Tudi to mamilo, kot kaže, ni bilo namenjeno tržaškemu tržišču, ampak je bilo dejansko namenjeno v Francijo. Vse mamilo je najboljše kvalitete; hašiš v hlebčkih velja na tržišču na debelo 1,5 milijona lir za kilogram, olje pa 5 do 6 milijonov. Cene na drobno so za štirikrat višje in vrednost mamila, ki so ga zaplenili v zadnjih dveh dneh, dosega torej 800 milijonov lir.

Oddaja o Druschkeju na koprski televiziji

Sinoči je koprska televizija posredovala oddajo o nacističnem zločincu Druschkeju, ki je v času druge svetovne vojne pomoril na Jesenicah in na Gorenjskem veliko antifašističnih borcev in navadnih slovenskih ljudi. Ime nacističnega zločinca se je pojavilo v naslovih časopisnih člankov ta meseč. Franc Koritnik, bivša Druschkejeva žrtev, je v Heidelbergu prepoznal svojega krvnika. Vse življenje ga je iskal in ga našel s pomočjo «lovca na naciste» Wiesenthala. Bralcem je o tem že poročal. Televizijska oddaja, ki jo je za agencijo Alpe Adria pripravil Sergij Premru, pa je brez dvoma važen dokument o bivšem nacističnem krvniku. Ekipa Alpe Adria je obiskala Begunje in grad, kjer so se dogajali grozljivi nacistični zločini, obiskala mestece Bellagio ob Comskem jezeru, kjer ima Franc Koritnik hotel ter mesto Heidelberg, kjer ima Druschke gostilno. Novinar TV agencije se je pogovarjal s Koritnikom in Druschkejevim odvetnikom, z državnim tožilcem v Heidelbergu, posneli so obraz nacističnega zločinca in njegovo sliko na vozniškem dovoljenju iz vojnih let. Gledalcu je postala zadeva jasna. Odlično oddajo pa je zaključil komentar novinarja našega dnevnika, ki je spremljal ekipo Alpe Adria; resnica je jasna, na žalost pa je veliko vprašanj, do kolikšne mere je bil nemško sodstvo resnico potrdilo.

Napad na tovarno

(Nadaljevanje s 4. strani)

som in ga vrgli v svet pod naslovom «Heroji Telemarka», pa je bil največja neumnost, kar si jih moremo zamisliti in hkrati velik zgodovinski falsifikat, tako da človeka gledanje tega filma razjezi.»

Joackim Renneberg je danes direktor radijske postaje v majhnem mestu Aalesundu na zahodni obali Norveške. Mož ni tako zgovoren kot je zgovoren Knut Haugland in težko je iz njega kaj izvleči. Toda mož je neposredno sodeloval pri tej akciji. One velike akcije se spominja takole:

«Za akcijo smo se podrobno pripravljali na modelih tovarne in tudi na napravah za elektrolizo, oziroma za proizvodnjo «težke vode». In vse se je odvijalo zelo naglo, začenši z našim spuščanjem s padali s petimi drugimi tovariši. Skupino smo sestavljali Knut Haukelid, Kasper Idaland, Hans Storhaug, Birger Strömsheim in Fredrik Kayser. One dramatične noči zadnjega februarja 1943 smo se morali prebiti skozi Kanjon reke Maane, da bi prišli do tovarne. Kot vodja udarne skupine sem prodrl sam v proizvodno kletno dvorano, potolkel dva stražarja in na mesto da bi bil zažigalno vrvico «nastavil» na dve minuti, sem jo nastavil na samih 30 sekund. In nismo se še umaknili iz tovarne, ko je prišlo do delonacije. In v tistem trenutku se je zazdelo, da je bila detonacija šibka in sem se začel spraševati, ali so se izplačale tolikšne žrtve za tako neznatno sabotažo. Končno nas je čakalo še 700 km poti, da bi prišli sami do svoje baze.»

Kaže, da so v Londonu vedeli, kaj je možno in kaj ne, in kaj tovarna «težke vode» v soteski reke Maane predstavlja. Toda nacisti so hoteli zmagati za vsako ceno in ker jim «V-2» ni dale želenih rezultatov, se potrudili in tovarno «težke vode» ponovno osposobili za proizvodnjo in tedaj se je združeno odgovorilo gloamerisko poveljstvo za ponoven napad, do katerega je prišlo 16. novembra 1943. leta, ko je nad sotesko, v kateri je bila tovarna «težke vode» prispelo 155 letečih trdnjav. In po to strahotno bombardiranje nič vsem zaleglo, ker so nacisti tovarno ponovno spravili v obratovanje. In ko so Norveški vodi, da pripravljajo nacisti prevoz 14 ton težke vode iz Norveške v Nemčijo v 39 posebnih posodah, je že omenjeni vodja druge diverzantske skupine Knut Haukelid izvedel novo diverzantsko akcijo in potopil trajekt na najglobljem kraju jezera Tyrifjord, preko katerega so prevažali tovor težko vodo». S potopitvijo trajekta so se potopili poslednji Hitlerjevi upi, da bi prišel do svoje atomske bombe.